

БІЛІМ ОРДАСЫНА - 50 ЖЫЛ

Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті

Ақтөбе университеті

argugazet@mail.ru

№ 10 (386) 30 мамыр 2016 ж

1996 жылдан бастап шыға бастады

"Ақтөбе Университеті" Газеті

APГУ им. К.Жубанова

+7 7132 241 831

ҚҰТТЫҚТАУ

ҚҰРМЕТТІ КЕНЖЕФАЛИ КЕНЖЕБАЙҰЛЫ!

Жарты ғасырдан астам тарихы бар еліміздегі ең іргелі білім ордаларының бірі – Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық – техникалық университетінің білім алушылары мен профессор-оқытушылар құрамы атынан Сізді Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінің 50 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын!

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев ұлттың интеллектуалды дамуының үш маңызды аспектісін – білім, ғылым және инновацияны атап етіп, Қазақстанды әлемдік деңгейдегі білім орталығына айналдыру міндетін алға қойғаны белгілі. Осы орайда ағартушы, мәдениет және қоғам қайраткері Қ.Жұбановтың есімін иеленген Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті заманауи білім мен ғылымды ұштастырған қуатты орталық.

Батыс өңіріндегі қасиетті қара шаңырақ - Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінің толағай табыстары мұнымен шектелмейтініне сеніміміз мол. Болашағы баянды, келешегі кемел білім ошағының жетістіктері алдағы күндерде де еселене берері деп сенеміз. Ел ертеңі болып табылатын ұландардың бойына білім мен ғылымды, адамгершілік пен адалдықты, рухани байлық пен ұлттық қасиеттерді сіңіріп, оларды тұлғалы азамат етіп қалыптастыру жолындағы еселі еңбектеріңізге жеміс тілеймін!

Сізге және барлық университет ұжымы мен білім алушыларға зор денсаулық, баянды бақыт, оқуда табыс, сәттілік пен қуанышы мол күндер тілеймін!

Зор құрметпен:
Нұрлан СЕРФАЛИЕВ,
Жәңгір Хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ректоры

УВАЖАЕМЫЙ КЕНЖЕФАЛИ КЕНЖЕБАЕВИЧ!

Мы желаем всем выпускникам найти себя в жизни, свой правильный путь, который, несомненно, будет вести к успеху. Выпускники прошли трудный путь от студентов первого курса до специалистов, которые должны продемонстрировать себя успешными людьми, применяющими свои знания на благо себя и, первую очередь, на благо нашей Родины. В выпускников верят, на них надеются близкие, друзья, преподаватели и весь Казахстан! Ведь их знания - это успех страны! Их патриотизм - это будущее земляков! Их победы - это слава Казахстана!

От чистого сердца поздравляем Вас с 50-летним юбилеем! Желаем Вам успехов и процветания!

Т.НАРИКБАЕВ,
Ректор университета КазГЮУ

ҚҰРМЕТТІ ПРОФЕССОР-ОҚЫТУШЫЛАР, УНИВЕРСИТЕТ ҰЖЫМЫ!

Сіздерді университетіміздің 50 жылдық мерейтойымен құттықтаймын!

Біздің университет 1966 жылы негізі қаланған Ақтөбе педагогикалық институты негізінде қалыптасқандығы баршамызға мәлім. Әуел баста физика-математика және филология факультеттері құрылып, физика және математика, орыс тілі мен әдебиеті мамандықтары бойынша 250 студент білім алған. Бұл әрине, үлкен шаруаның бастауы еді. Алғашқы ректор П.С.Щетинин, одан кейінгі осы міндетті атқарған М.Ф.Арынов оқу орнының қалыптасып, дамуына айтулы үлес қосты. Онымен қоса біздің құрметті профессор-оқытушылар құрамының жылдар бойғы қажырлы еңбегі бар. 1990 жылы оқу ордамызға қазақтың біртуар галымы, ұлтымыздың тұңғыш профессор-лингвисті Құдайбергелі Қуанұлы Жұбановтың есімі берілуі де университет мәртебесін жоғарылатқаны анық.

Бүгінде атына заты сай ірі білім ордасына айналдық. Еліміздің батыс өңірі жоғары оқу орындарының кешбасшыларының бірі ретінде кеңінен танылды.

Бізге білім сапасын арттыру әрдайым басты мақсат саналады. Оның үстіне білімнің қол жетімділігі де ұдайы қаперде. Қазіргі білім беру менеджменті тың ізденістер мен тегеурінді шешімді қажет етеді. Біздің бүгінгі бар ынтымақ осы теңіректе топтастырылған. Университеттің академиялық түсінігі жаңаша сипатқа енгенмен еміршендігін сақтайды, бірақ, қазіргі кезде бұған тың мазмұн беріліп, соны зерттеулер, іргелі ізденістер, заманға лайық инновациялар және күнделікті қауырт еңбек қосылуы тиіс.

Біздің ұйымшыл ұжымның барлық мүшелерін, аяулы ардагерлерімізді, облыстың зиялы қауымын ортақ мерекеміз - Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінің 50 жылдығымен шын жүректен құттықтаймын! Бұл мерейлі мереке баршамызға ортақ. Бәріңізге де мықты денсаулық, мол бақыт, зор жігер тілеймін!

Университет ректоры Кенжеғали КЕНЖЕБАЕВ

Основоположники SMART-TECHNOLOGY CLOUD LEARNING OF KAZAKHSTAN:

- Кенжегали КЕНЖЕБАЕВ, ректор Актобинского регионального государственного университета имени К.Жубанова, доктор физ.-мат. наук, профессор высшей математики;

- Егизбай САКПАНОВ, советник ректора АРГУ им. К.Жубанова по вопросам E-Learning, российский военный ученый технолог-информатик в области электронного обучения, российский профессор по специальности «Теория и практика профессионального образования»;

- Джавад АВЕТИСЯН, генеральный директор московской компании «Мультимедиа Технологии», российский военный ученый технолог-информатик в области электронного онлайн-обучения, российский профессор по специальности «Теория и практика профессионального образования»;

- Калуан СУЛТАНОВА, ведущий научный сотрудник НПЦ E-Learning АРГУ им. К.Жубанова, основоположник электронной онлайн-школы «Stereo 3D-MIOCSchool»;

- София САКПАНОВА, начальник отдела «Казакского национального образовательного (КазНацОбр) Web-3 портала SaaS-услуг» при НПЦ E-Learning АРГУ им. К.Жубанова;

- Тимур ТЕЗЕКБАЕВ, начальник отдела «3D-фото-видео-аудио студии» Конвейерного производства 3D-МИОС НПЦ E-Learning АРГУ им. К.Жубанова.

В 100 конкретных шагах по реализации пяти институциональных реформ Глава государства Нурсултан Назарбаев выдвинул ряд задач по повышению качества человеческого капитала на основе стандартов ОЭСР, конкурентоспособности выпускаемых кадров и, с нашей стороны добавляем, роста экспортного потенциала Smart-technology Cloud Learning АРГУ имени К.Жубанова. Что очень важно, как отметил в одном из недавних своих выступлений Президент, к процессу их осуществления, особенно в части внедрения трехязычия, новых технологий обучения, необходимо подходить весьма последовательно, тщательно изучив все позиции, в том числе ценные опыты, поскольку непродуманные эксперименты здесь недопустимы. Вместе с этим составителями проекта новой Госпрограммы развития образования и науки РК на 2016-2019 годы (далее – Госпрограмма-2019) стоит вспомнить печальную историю первой пятилетки Госпрограммы развития образования РК на 2011-2020 годы (далее – Госпрограмма-2020).

Мысли, рассуждения и пути решения проблем образования авторов Госпрограммы-2019 замыкаются только на казахстанской системе образования, о мировом образовательном пространстве они не говорят. Совсем иной взгляд мы получаем, посмотрев на мировую практику в совокупности с процессами развития современного информационного мира. О мировой тенденции развития образования один из авторов этих строк ректор АРГУ имени К.Жубанова три раза писал в газете «Казахстанская правда» в 2015 году.

Причем мировая тенденция развития образования окончательно переориентирована на онлайн обучение («Cloud-Learning») на протяжении всей жизни и меняет вектор на потребности рынка мирового труда, круглосуточную и круглогодичную подготовку и переподготовку квалифицированных кадров с наборами «кризисных качеств».

В проекте новой Госпрограммы-2019 не учтены три проблемные статьи в газете «Каз-правда» по этой теме: «Основа конкурентоспособности кадров» (КП от 2 июня 2015г.), «E-Learning: кто, если не мы?» (КП от 12 ноября 2015г.), «Смарт-технология – драйвер успеха» (КП от 30 декабря 2015г.) и наши предложения в проект новой Госпрограммы-2019. Кроме этого раздел «Усовершенствование содержания среднего образования» Госпрограммы-2019 написал человек с очень низким IQ. Сейчас в мире термины «Цифровой образовательный ресурс (ЦОР)» и «Дистанционное обучение (ДО)» морально устарели, не имеют образовательную нагрузку и специалистами не употребляются. Интернетом, компьютером, планшетом и смартфоном в информационном веке хвалятся смешно, так как они его основа. Они для педагога, ученика и студента всего лишь инструменты образовательного процесса. Компьютером, планшетом и смартфоном занимаются не работники образования, они свободно продаются в магазинах. Интернетом занимается АО «Казакстелеком».

В Казахстане есть 3 «НЕТ»! Этими 3 «НЕТами» должны заниматься МОН РК и работ-

ники образования. В Интернете НЕТ (первый «НЕТ») КазНацОбр Web-3 портала SaaS-услуг МОН РК для общего круглосуточного и круглогодичного пользования школьниками и студентами на трех языках (казахском, русском и английском). При МОН РК НЕТ (второй «НЕТ») Конвейерное производство 3D Мультимедийных интерактивных онлайн-курсов (уроков/лекций) (3D-МИОК) по всем предметам школ колледжей и вузов Казахстана по государственному образовательному стандарту. При МОН РК НЕТ (третий «НЕТ») Институт подготовки педагогов онлайн-обучения: ФАСИЛИТЕЙТОРОВ, ИНГИВИЛЯТОРОВ, ТЬЮТОРОВ, ДИЗАЙНЕРОВ 3D-МИОК, ПРОГРАММИСТОВ Web-3 портала, СЕТЕВЫХ АДМИНИСТРАТОРОВ онлайн-обучения и т.д.

Этими тремя «НЕТами» АРГУ имени К.Жубанова со своими партнерами из Москвы занимается с 1997 года, когда создана первая рабочая группа Совета по сотрудничеству в области образования государств - участников СНГ при МОН РФ. Первый исторический приказ МОН РФ №1050 об эксперименте по разработке технологии массового открытого электронного онлайн-обучения «E-Learning» для стран СНГ вышел 30 мая 1997 года. Профессор нашего вуза Егизбай Сапанов, один из авторов этих строк, был членом этой рабочей группы МОН РФ от МОН РК по рекомендации экс-министра образования и науки РК В.Школьника. С его участием нашим стратегическим партнером из Москвы был создан уникальный образовательный Web-3 портал с рекордным числом 3D-МИОК – более 300 наименований. Кстати, приказом №6 МОН РК от 6 января 2006 года 3D-МИОК этого Web-3 портала (математика, физика, химия, информатика и английский язык для 7-11-х классов) с 2005/2006 учебного года внедрены в школах РК.

Наш университет и наши стратегические партнеры из Москвы участвовали в формировании Госпрограммы-2020 по просьбе экс-министра МОН РК К.Туймебаева по части электронного обучения «E-Learning». МОН РК 17 февраля 2011 года проводило конкурсный отбор потенциальных исполнителей Госпрограммы-2020. В итоге наши партнеры выиграли. Но когда дело дошло до распределения бюджета Госпрограммы-2020, появился сильный коррупционный, но некомпетентный партнер в области электронного обучения «E-Learning». И великое дело застопорилось.

Несмотря на этот искусственно созданный кризис в системе образования РК, АРГУ имени К.Жубанова со своими партнерами из Москвы еще сильнее занимались задачами первой пятилетки Госпрограммы-2020, осознав, что Smart Technology Cloud Learning of Kazakhstan – это ЦЕЛИНА!

2012 год в США стал годом революции в системе образования. Проект Coursera в Америке объединяет ныне около 130 ведущих университетов. Для американцев E-Learning – столичный бизнес. Не зря Гарвард собирается открыть по всему миру 5 000 кампусов, а американский проект Coursera совместно с сотовым оператором АО «KCell» уже приступил к переводу своих уроков и лекций на казахский язык для электронного онлайн-обучения казахов на родном языке в американских университетах. Это разве не экспансия для Казахстана и для других стран? Поэтому американский проект Coursera рассматривался в Государственной Думе России в мае 2014 года как угроза национальной безопасности РФ. Было принято конкретное решение о создании Национальной платформы открытого образования. Как выше отметили, МОН РФ занималось реформой образования до появления американских проектов.

Очередным историческим приказом МОН РФ, № 1097 от 26 декабря 2012 года, была создана межведомственная рабочая группа по дальнейшему развитию электронного обучения. В конце прошлого года по инициативе ректоров ведущих вузов России заработал совет МОН РФ по открытому образованию. Им было принято решение о поддержке инициатив ведущих вузов России по созданию некоммерческой организации – Ассоциации «Национальная платформа открытого образования» (НПОО). Ее задача – создание Национального портала высококачественных открытых онлайн-курсов как общедоступной площадки для всех студентов и вузов. В 2015 году, 3 апреля, была создана Ассоциация «Российская национальная платформа открытого образования». В нее вошли восемь ведущих университетов России (МГУ им. М. Ломоносова, НИТУ «МИСиС», СПбГУ, СПбПУ, НИУ «ВШЭ», МФТИ, ИТМО и УрФУ им. Б. Ельцина). Минобразования и науки России готовит соответствующую законодательную базу для того, чтобы проект имел под собой правовую основу. 13–15 сентября 2015 года в Москве состоялась II Международная конференция по новым образовательным технологиям с участием всех мировых разработчиков в области массового электронного открытого бесплатного онлайн-обучения. Там была представлена Российская НПОО. В работе форума из Казахстана официально участвовала

делегация из АРГУ им. К. Жубанова во главе с ректором.

По горячим следам МОН РФ и согласно Госпрограмме-2020 мы открыли Казахский национальный образовательный Web-3 портал SaaS-услуг www.3d-mioc.org. Далее дело за МОН РК, чтобы этот уникальный портал превратить во всенародное достояние Казахстана.

При АРГУ им. К.Жубанова организовали Конвейерное производство 3D-МИОК (КП 3D-МИОК) по предметам школ колледжей и вузов Казахстана на трех языках (казахском, русском и английском), аналога которому нет в мире. Скажем откровенно: подготовка составных частей 3D-МИОК и их сборка в электронном издательстве сродни конвейеру по сборке автомобилей. То есть разработка конкурентоспособных на международном рынке образовательных услуг 3D-МИОК (искусственных интеллектов) – это огромный совместный научно-педагогический труд педагогов высшей категории, программистов, режиссеров, аудио- и видеооператоров, фотохудожников, переводчиков, редакторов, дикторов по трем языкам (казахском, русском и английском), Web-дизайнеров экранного представления учебно-познавательных материалов.

С этого учебного года запустили казахстанскую электронную среднюю школу онлайн-обучения. Осталось только юридически ее оформить. Кстати, конкурсная комиссия газеты «Президент және халық» и Агентство «Выбор времени» определили АРГУ им. К.Жубанова «Лучшим вузом 2015 года» именно за разработку электронной онлайн-школы Stereo 3D-MIOCSchool.

Планируем также запустить портал с мультимедийными интерактивными онлайн-курсами (МИОК) по иностранным языкам - www.PoliglotPro.com. Пока готовы рабочие версии наиболее востребованных в коммерческом отношении МИОК по 10 иностранным языкам (ИЯ) от английского до китайского на нескольких уровнях сложности для русскоязычного рынка, а также комплект МИОК по русскому языку как иностранному для людей, говорящих на 7 языках - от английского до китайского В 2016 г. будут готовы МИОК, по указанным 10 ИЯ, для казахских пользователей, а также МИОК по казахскому языку для иностранцев от английского до китайского.

Несмотря на то, что контент был разработан 10 лет назад для CD-ROM, уникальность МИОК-платформы www.PoliglotPro.com в том, что благодаря инновационным программным решениям на онлайн-платформе HTML5, обучать ИЯ можно на любом компьютере, планшете или смартфоне в любой ОС с гибкими возможностями аудиовизуализации:

- обучать можно 10 ИЯ от английского и арабского до японского и китайского, а также русский как иностранный на разных уровнях сложности;
- обучать можно в разных подсистемах: «Диалог», «Словарь», «Грамматика», «Страноведение»;

- виден и слышен озвученный носителем языка текст текущего предложения в режиме караоке, которое можно многократно повторять;
- виден перевод всех материалов на русский язык;

- все тексты (слова) можно проговаривать в микрофон и слушать свою запись в сравнении с эталоном;
- все тексты (слова) можно писать с клавиатуры, а компьютер проверяет правильность написания;
- система открыта для наполнения Вашими авторскими материалами по специальным темам (медицина, экономика, техника).

Совместный проект «PoliglotPro» АРГУ им. К.Жубанова и компании «Мультимедиа Технологии» прошел успешную экспертизу инновационного Фонда Сколково, получив статус «Резидент Сколково». Фонд Сколково готов выделить грант на 9 млн. руб. бюджетного финансирования (75% стоимости проекта), если будет получена внебюджетная часть проекта в размере 3 млн. руб. (25% стоимости проекта). Под проект «PoliglotPro» в Сколково уже зарегистрирована компания-резидент: ООО «МООК-Про». После утверждения бизнес-проекта будет запущен совместный проект «PoliglotPro» в Сколково, по которому в течение 12 месяцев будет создана матрица из 56 (8x7) совершенно новых МИОК по 8 ИЯ, локализованных (переведенных) на 7 других языков: английский, немецкий, французский, испанский, японский, китайский, русский и казахский. Это позволит каждому жителю Казахстана и России, а также еще 6 языковых агломераций мира, где распространены эти 8 языков, ускоренно освоить любой из 8 ИЯ в онлайн на любом своем гаджете. Расчетный оборот образовательных услуг по 8 ИЯ, на котором говорят не менее 1,5 млрд. пользователей Интернета мира, составляет не менее 100 млн. долл. в год.

Теперь в Интернете собраны все знания, накопленные человечеством. Все они доступны и бесплатны, какими бы сложными или невозможными ни казались. Современный педагог при информатизации образования – это собиратель и классификатор знаний со всего света для создания 3D-МИОК в электронном издательстве АРГУ им. К.Жубанова.

Теперь наш вуз в состоянии быть головным вузом в новой Online system education of Kazakhstan и организовать тысячами первичных мини-цехов по подготовке исходных учебно-методических комплексов (УМК) для КП 3D-МИОК АРГУ им. К.Жубанова при каждой школе, каждом колледже и вузе Казахстана и России. Второй цех КП 3D-МИОК при АРГУ им. К.Жубанова – дошлифовка УМК первых цехов. Третий цех – цех окончательной сборки в Москве. Дальше 3D-МИОК помещаем в КазНацОбр Web-3 портал SaaS-услуг www.3d-mioc.org (всемирный склад). Вот теперь именно здесь школьнику и студенту нужен будет СМАРТФОН, подключенный к сети ИНТЕРНЕТ. И это есть Smart Technology Cloud Learning. В переводе на русский язык «Умная технология круглосуточного и круглогодичного онлайн-обучения на дому».

Мы систему образования Республики Казахстан не разрушаем, а дополняем тем, чего НЕТ. В информационном веке система образования всех стран состоит из двух подсистем. Одна подсистема – Online Learning, а другая – Offline Learning. В сумме будет Duales Studium, что написано в Законе РК «Об образовании» на русском языке «Дуальное обучение» и на казахском языке «Дуалдық оқыту». За перевод мы не отвечаем и не отвечаем за Offline Learning. Мы отвечаем за Online Learning и далее тоже об этом. Человечество еще помнит, что всего-навсего одно письмо на полстраницы Альберта Эйнштейна президенту США Франклину Рузвельту о том, что расщепление ядра УРАНА может привести к созданию «невзротно мощных бомб» с простой школьной формулой $E = mc^2$ привело к изданию президентского указа о проведении исследований в области деления ядра УРАНА. Так рождалась атомная эра.

И так рождалась космическая эра (ракетостроение) от простого лабораторного самопала американского исследователя Роберта Годдарда. Точно так будет и с Smart-technology Cloud Learning АРГУ имени К.Жубанова. Разработки частных ученых-кибернетиков в области Smart-technology Cloud Learning и их массовое внедрение в масштабе страны и мира приведут к совсем другой системе образования. Поэтому ППС АРГУ имени К.Жубанова предлагает идею о пересмотре системы образования Казахстана, учитывая большие изменения в будущем.

Smart-technology Cloud Learning в истории человечества обязательно будет вторым феноменальным явлением после сотового телефона. Поэтому мы не зря постоянно пишем на эту тему, т.е. бьем в колокола по заветам польского поэта и сатирика Станислава Ежи Леца «Если настало время бить тревогу – ударь в колокола, даже не будучи звонарем по штату», с надеждой, что крик души ППС АРГУ им. К.Жубанова рано или поздно услышат в Астане.

Увы, некоторые работники образования РК в стенах своих альма-матер сегодня громко стараются рапортовать о внедрении еще им неизвестной системы электронного обучения e-Learning и понимают под этим термином лишь компьютер, Интернет, интерактивную доску, наушник с микрофоном, видеокамеру, модем, Wi-Fi и т.д. Пора уже осознать, что все это не e-Learning и не Cloud-Learning, а инструменты учителя традиционного классно-аудиторного обучения. Тем более весь мир шагает от e-Learning в сторону Cloud-Learning.

В области электронного онлайн-обучения (Cloud-Learning) в Казахстане сегодня нет ни одной литературы. В книге генерального директора Республиканского мультимедиа центра МОН РК Осина А.В. под названием «Открытие образовательные модульные мультимедиа системы» приведены список литературы из 28 наименований. Гендиректор московской компании «Мультимедиа Технологии» Аветисян Д.Д. написал в соавторстве более 30 фундаментальных трудов на эту тему. Немало работ посвятил этому и профессор нашего вуза Егизбай Сапанов – один из основоположников Smart Technology Cloud Learning of Kazakhstan, член рабочей группы двух министерств двух государств МОН РФ и МОН РК.

В заключение о третьем «НЕТ». Рано или поздно Казахстану будут нужны учителя и преподаватели нового Smart Technology Cloud Learning of Kazakhstan. Эта технология АРГУ им. К.Жубанова делает высшее образование доступным и бесплатным для широких слоев населения мира. Учитывая быстрое развитие технологии онлайн-образования, преподаватели всего мира должны постоянно быть в курсе новых разработок в этой области, в том числе знать последние вер-

сии приложений, подходы и методологические разработки. Для тех, кто хочет стать сертифицированным инструктором в системе Smart Technology Cloud Learning of Kazakhstan является важным получение международной научно-педагогической степени бакалавра, магистра и доктора PhD Smart Technology Cloud Learning.

На родине Computer, Internet, e-Learning США выпускники, ставшие дипломированными специалистами в области электронного онлайн-обучения, обычно получают степень магистра или докторский уровень. Кроме того, многие образовательные программы США предлагают применение электронного онлайн-обучения в конкретной области, например, корпоративного (производственного) обучения, как часть «Дуального обучения». По данным министерства труда США, в ближайшие десятилетия карьерные возможности для учителей-инструкторов высшей школы весьма многообещающие. В докладе министерства большое внимание было уделено профессиональному техническому образованию, как у нас в Казахстане, этим и объясняется рост спроса на учителей-онлайнщиков (инструкторов) в этой области. В среднем оклад учителей-онлайнщиков электронного онлайн-обучения вуза в 1,6 раза выше, чем у обычных преподавателей традиционных вузов. Выпускники вузов США, получившие степень магистра или доктора, имеют необходимую квалификацию для участия в разработке но-

вых учебных программ, политики в области электронного онлайн-обучения и управления, а также в развитии Smart Technology Cloud Learning. В ближайшие годы в США прогнозируется умеренный рост числа административных рабочих мест в области электронного онлайн-обучения, что дает возможность сделать нам вывод о перспективности профессий, связанных с Smart Technology Cloud Learning.

Примерные названия должностей педагогических работников в области Smart Technology Cloud Learning of Kazakhstan будут звучать, на наш взгляд, примерно так:

- Бакалавр и магистр по специальности «Фасилитатор»;
- Бакалавр и магистр по специальности «Интегратор»;
- Бакалавр и магистр по специальности «Тьютор»;
- Дизайнер экранного представления учебно-методических материалов;
- Координатор, интернет-инструктор неформального (т.е. вне учебного заведения) домашнего электронного онлайн учебного процесса;
- Мастер и помощник мастера электронного онлайн управления проектами;
- Инженер-конструктор Web-3 портала SaaS-услуг;
- Дизайнер интерфейсов Web-3 портала SaaS-услуг;

- Президент КазНацОбр Web-3 портала SaaS-услуг www.3d-mioc.org;

- Генеральный технический директор КазНацОбр Web-3 портала SaaS-услуг www.3d-mioc.org;

- Интернет-специалист поддержки 3D-МИОК в КазНацОбр Web-3 портала SaaS-услуг www.3d-mioc.org;

- Системный администратор Web-3 портала SaaS-услуг в среде LMS;

- Управляющий Конвейерным производством 3D-МИОК Республики Казахстан и т.д.

И последнее. Задачи Госпрограммы-2020 АРГУ им. К.Жубанова и московская Компания «Мультимедиа Технологии» выполнили примерно на 50%. Остались создания Программного обеспечения (ПО) «Педагогический дизайн 3D-МИОК» - инструмент для педагогов всего мира при создании 3D-МИОК, во-первых. Во-вторых, формирование нестандартного и неизвестного «3D-фото-видео-аудио студии», типа АО «Хабар», АО «Казахфильм» или АО «Мосфильм», но еще сложнее! В-третьих, достроить КазНацОбр Web-3 портал SaaS-услуг www.3d-mioc.org.

Созданием ПО «Педдизайн 3D-МИОК» по заказу ректора АРГУ им. К.Жубанова занимается московский военный ученый Джавад Аветисян, а созданием «3D-фото-видео-аудио студии» и до-

строительством КазНацОбр Web-3 порталом SaaS-услуг www.3d-mioc.org ректор АРГУ им. К.Жубанова и его помощники по этим вопросам Тимур Тезекбаев и София Сакпанова.

Заканчиваем глубоко остроумным афоризмом поэта Станислава: «У каждого столетия есть свое средневековье». Наша научно-педагогическая задача - быть в нужном месте вовремя и быть полезным. Если в системе образования РК есть проблема, у нас есть ее решения. Мы не допустим «средневековье» в Казахстане. Как патриоты своей страны любой ценой спасем школьников и студентов от этого «средневековья». «Что очень важно к процессу их осуществления, особенно в части внедрения трехязычия, новых технологий обучения, необходимо подходить весьма последовательно, тщательно изучив все позиции, в том числе ценные опыты, поскольку непродуманные эксперименты здесь недопустимы» - Елбасы Н.А. Назарбаев.

Наш лозунг в эпоху глобализации образования: «Педагоги всех стран мира, спешите в АРГУ имени К.Жубанова с бумажными традиционными УМК!» Мы их переработаем в 3D-МИОК и бесплатно опубликуем в КазНацОбр Web-3 портал SaaS-услуг www.3d-mioc.org в любом объеме от одной лекции до полного курса любого предмета.

Бәрі күні кешегідей сияқты еді. Осыдан тура он жыл бұрын қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі, профессор Әдебиет Молдахановтың 70 жылдық мерейлі мерекесін шәкірттері мен қызметтестері болып ұлап-шулап тойлап жаттық. Атаулы жиында бірге тойлауға Әдекеңнің бұрынғы қызмет істеген жері Шығыс Қазақстан университеті мен Семей өңірінен ғалымдар ат терлетіп жеткен болатын. Сонымен бірге Алматыдан академик Рахманқұл Бердібай мен Қазақстан Республикасы мемлекеттік сыйлығының иегері, белгілі әдебиеттанушы Жұмағали Ысмағұлова арнайы сапарлап келген еді. Екі-үш күнге созылған мерейтой айтарлықтай қызықты да, ұмытылмастай болып өткен еді. «Уақыт – сырғыған сынаптай» деген осы. Уақыт керуені алға жылжып, талай өзгерістерді әкелсе де, сол қызықты да мазмұнды мезеттер оған қатысушылардың есінен көпке дейін шыға қоймас...

Бүгін көктемнің мамыражай мамыр айында Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті, филология ғылымдарының докторы, профессор Молдаханов Әдебиет Молдаханұлының маңызды тойына куә болып отырмыз. Бұл айтулы дата айтуға оңай болғанымен, бұралан, бұрылысы көп, қуанышы мен азабы кезек алмасқан ғылымның да қия жолы еді. Сексеннің сеңгіріне сергек сезіммен жетіп отырған Әдекеңнің көз алдына бұл күндері алыста қалғаң сағымдай бұлдыраған балалық балдәурен шағы елес береді. Ол бір адамзат дамуының қиын кезіне тұспа-тұс келген, әр адамның арына сын қиын да қатпарлы жылдар еді...

Әдебиет Молдаханұлы 1936 жылы 6 маусымда Шығыс Қазақстан облысының, Ұлан ауданындағы Түкіл аулында дүниеге келген. Әкесі Итбаев Молдахан Ұлан аудандық атқару комитетінің төрағасы қызметінде тұрғанда 1937 жылдың наубегіне ұшырап, қуғын-сүргінге түсті. 1941 жылы Ұлы Отан соғысына аттанып, Кеңестер одағының маршалы Г.К.Жуков қолбасшылық жасаған, бірінші Белорус майданы әскерлерінің құрамында Берлинді алуға қатысты. Фашизмнің ордасы Рейхстағқа ту тігіліп, жеңіске жеткен соң, Берлинде қалып, сондағы былғары заводының президенті болған Ал 1948 жылы елге оралып, Қызылорда қаласындағы аяқ киім фабрикасының директоры қызметінде жүргенде, елуінші жылдардың басындағы қайта жанданған зұлматқа ұшырап, Сахалин аралымен шектес Нижний Амурскіге жер аударылады. Бала Әдебиет әжесінің тәрбиесінде өсіп, жастық, жасөспірім шақтағы кездескен қиыншылықтарға қарамастан, 1955 жылы ел астанасы – Алматыға келіп, Абай атындағы педагогикалық институтының тарих-филология факультетіне түсіп, оны 1960 жылы бітіреді. Студенттік жылдарында білімге шөлдеп келген жас - академик Қ.Жұмалиевтің, профессор, Кеңестер Одағының Батыры М.Ғабдуллиннің терең мазмұнды дәрістерінен сусындайды. Жоғарғы оқу орнын бітірісімен екі жыл Шымкент облысы, Сарыағаш ауданындағы Сырдария орта мектебінде қазақ тілі мен әдебиеті

БЕЛЕС, БЕЛЕС, БЕЛЕСТЕР...

және тарих пәнінен сабақ береді. Одан кейін езі бітірген оқу орнының қазақ әдебиеті мамандығы бойынша аспирантурасына түсіп, оны 1965 жылы тәмамдайды. Аспирантура бітірісімен 1966 жылы жаңадан ашылған Ақтөбе педагогикалық институтына жолдамамен келіп, 1989 жылға дейін институттың философия және ғылыми коммунизм кафедрасының оқытушысы, аға оқытушысы, доценті, 1979-1980 оқу жылында орыс филологиясы факультетінің деканы, 1990-92 жылдары жаңадан ашылған қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі, әрі қазақ филологиясы факультетінің тұңғыш деканы болып қызмет атқарады. 1967 жылы «Мұхтар Әуезов – фольклортанушы ғалым» деген тақырыпта кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап шығады.

1993 жылы Әдебиет Молдаханұлы туған жеріне оралып, Өскемен қаласындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университетінде қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі қызметінде еңбек жолын жалғастырады. 1998 жылы сәуір айында ҚР ҰҒА М.О.Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының ғылыми кеңесінде «Мұхтар Әуезов және фольклортану проблемалары» тақырыбында докторлық диссертациясын қорғайды. 1998 жылы Ақтөбеге қайта оралып, Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе мемлекеттік университетінде қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі қызметін атқарды.

Фольклорист ғалым Ә.Молдахановтың қаламынан «Мұхтар Әуезов – фольклортанушы» (Алматы: «Ғылым» 1997ж.) «Әуезов және фольклор» (Алматы: «Дәуір» 2005ж.), «Жылдар, ойлар, ізденістер» (Алматы: «Дәуір» 2006ж.) атты іргелі монографиялық еңбектер туды. Сондай-ақ ол жоғарғы оқу орны студенттерге арналған «Мұхтар Әуезовтің көркем шығармаларындағы фольклорлық дәстүрлері» (Ақтөбе, 1999), «Фольклортанудың езекті мәселелері» (Ақтөбе, 2004), «Көркем шығармалардағы фольклорлық дәстүрлер» (2005) электронды оқулығының, «Абай, Шәкәрім, Әуезов дәрістері» (Алматы, «Дәуір», 2011) сияқты оқу құралдары мен оқулығының, екі жүзге тарта зерттеулер мен мақалалардың да авторы.

Ә.Молдаханов Ақтөбе облысының қоғамдық өміріне белсене араласты. Ол 8 жыл бойы (1972-1980) Ақтөбе педагогикалық институты партия ұйымының қоғамдық негізде хатшы қызметін атқарды. Осы жұмыста жүріп қатты науқастанып, тесекке таңылып жатып қалып, езінің ерен ерік-жігерінің арқасында аса қауіпті ауруды жеңіп шығып қатарға қайта қосылған жігерлі адам. Қандай қызметте істесе де, Ә.Молдаханов – езі ісіне деген жауапкершілігімен және тындырымдылығымен дараланып, кепшілікті құрметіне белеңді.

Профессор Ә.Молдаханов – республикаға, одан да тыс жерлерге танымал фольклортанушы ғалым. 2005 жылдың қазан айында Алматыдағы М.О.Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтында өткен әлем фольклористерінің ғылыми симпозиумы аясында оның «Әуезов және фольклор» атты монографиясының тұсаукесері болды. Жер жүзінің алыс және жақын шет елдерінің екілдері қатысқан осы мәжілісте профессор Ә.М. Молдахановтың «Әуезов және фольклор» атты монографиясына қатысушылар тарапынан үлкен қызығушылық білдіріліп, пікір айтқандар бұл еңбекті фольклортану ғылымына қосылған іргелі жаңалық деп бағалады.

Еңбек автордың қырық жылғы ғылыми шығармашылық жұмысының түйні деуге болады. Қазақ қаламгерлері ішінде Мұхтар Әуезов Абайдан кейінгі ең кең зерттелген жазушы әрі ғалым. Әуезовтің әдеби және ғылыми мұрасы туралы осы уақытқа дейін жарық көрген келемді монографиялық еңбектерден бастап, ірілі-кішілі мақалаларға дейінгі басылымдардың ұзын-ыргасы төрт мыңға жуықтап қалады. Соның ішінде оннан астам докторлық, отызға тарта кандидаттық диссертациялар қорғалды. Алайда, осы аталғандардың басым кепшілігі оның абайтанушылық саласына арналған. Ал енді, сонымен парапар фольклортанушылық мұрасы ұзақ уақыт кенжелеп қалып, «ақтаңдақтар» күйін кешіп келді. Өз дәрежесінде зерттеліп, ғылыми еділ бағасын ала алмады. Оның себебі М.Әуезовтің жеке шығармашылығында ғана емес, кеңестік қоғамдық жүйе кезіндегі жалпы қазақ фольклортану ғылымының басынан өткерген таптық солақай саясаттың зардабынан туындаған ауыр да күрделі жағдай еді. Бұл еңбегінде автор әуезовтанудың осындай оңқылық жағын толықтырып, оның фольклортанушы ғалым әрі фольклоршы-жазушы болғандығын кең ауқымда зерттеп, ұзақ жылдар бойы қалыптасқан біржақты бағыт-бағдарды (тенденцияны) өзгертіп, заңғар жазушы, ғұлама ғалым шығармашылығын біртұтас тұрғыдан зерттеудің жаңа кекінегін белгілеп берді.

М.Әуезов фольклорын ғылыми тұрғыда жіктеп, асылын тере білген әуезовтанушы ғалым Ә.Молдаханов: «...М.Әуезовтің жинап бастыру, зерттеушілік жұмысы қазақ фольклорымен шектелген жоқ. Ол дүниежүзінде теңдесі жоқ қырғыз халқының ұланғайыр эпопеясы «Манасты» ғылыми

тұрғыда зерттеп, оның мансұқ етушілерден қорғап қалуға, сонымен қатар аталған эпостың ғылыми басылымдарын жарыққа шығарудағы еңбегі езі алдына теңдесі жоқ шығармашылық ерлікпен пара-пар. Ұлы жазушының есімі фольклортанушы ғалымдығымен-ақ тарихта қалуға әбден лайық... Ол өмірінің соңғы жылдарына дейін Қазақстандағы фольклортану ғылымының қалыптасып, даму, еркендеу, кемелдену жолында баға жетпес еңбек сіңірді», - деп қорытындылайды.

Соңғы еткен жылдар да профессор Ә. Молдаханов үшін ең бір жемісті кезең болды. Оның дәлелі осы жылы ғалымның «Жылдар. Ойлар. Ізденістер» атты тағы бір монографиялық еңбегі жарық көрді. Бұл кітапқа автордың әр жылдары Абай, М. Әуезов, Қ.Жұбанов, С.Мұқанов, Ғ. Мүсірепов, Р.Бердібай, Ә.Дербісалин, дәулескер күйші жерлесіміз Қамбар Медетов және әдебиет пен фольклордың бүгінгі күнгі езекті мәселелеріне қатысты еңбектері енген. Аталған кітап әдебиеттану ғылымы саласындағы ізденушілер мен аспиранттарға, магистранттар мен студенттерге арналған аса құнды еңбек болып табылады.

Ә.Молдаханов Қ.А.Яссауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университетінің жанындағы К14.44.03 – Диссертация қорғау кеңестің мүшесі ретінде аспиранттар мен ізденушілерге үзбей ғылыми жетекшілік жасап келді.

Әдебиет Молдаханұлы – Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінде осы оқу орнының алғашқы ашылған күнінен бастап 50 жыл бойы еңбек етіп, оқытушы-профессорлар ұжымы мен студенттер қауымы арасында зор беделге ие болып келе жатқан ұлағатты ұстаз, осы іргелі оқу орнының негізін салушылардың бірі. Қазақстан Республикасы халық ағарту ісінің озық қызметкері. Оның жалпы педагогикалық қызметіне 56 жыл ғылыми-педагогикалық еңбегіне 50 жыл толып отыр. Биылғы Әдекеңнің 80 жасы Жұбанов университетіміздің 50 жылдық мерейтойымен тұспа-тұс келуі, құрметті профессордың жеке датасын екі есе мәнді ете түскендей.

Бүгінгідей сексеннің сеңгірінен шыққан тұғырлы сәтінде Сізге ақ ниетпен мықты денсаулық, қажымас күш-қайрат, ортаймас нәсібе-дәулет тілеймін. Еңбекте толағай табыстарға, мақсатта биік шыңдарға жете беріңіз, абырой-беделіңіз бен табыстартуларыңыз арта берсін. Басыңыз аман, жүзіңіз жарқын, мерейіңіз үстем болсын, Әдеке!

Алпысбай МҰСАЕВ,
Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті Гуманитарлық зерттеулер институтының директоры, Қазақстан Республикасы Жаратылыстану Ғылымдар Академиясының мүше-корреспонденті, филология ғылымдарының докторы, профессор

Университет тарихы сонау 1966 жылы құрылған Ақтебе педагогика институтының тарихынан бастау алады.

1958 жылы Н.Байғанин атындағы Ақтебе педагогикалық институты жабылғаннан кейін, көп кешікпей облыс мектептерінде мұғалімдер кадрының жетіспеушілігі байқала бастады. Мұндай жетіспеушілік аудандарды былай қойғанда Ақтебе қаласының өзінде де айқын сезілді. 1964 – 1965 жылдары Ақтебе облысының мектептерінде математика мен физикадан жоғары білімді дипломы бар мамандар жетіспеді. Ақтебе облыстық партия комитеті мен еңбекшілер депутаттарының облыстық кеңесінің Қазақ ССР Министрлер Кеңесіне берген ұсынысында педагогикалық институтты тез арада ашуды сұрайды. 1969 – 1970 жылдары орта мектептердегі математика және физика пәндерінің мұғалімдеріне деген сұраныс 110 адамға дейін жетпейтіндігі көрсетілген. Қазақстан Коммунистік Партиясының ОК және Қазақ ССР Министрлер Кеңесінің 1966 жылғы 15 сәуірдегі №261 қаулысы бойынша Ақтебе педагогикалық институты ашылды.

АҚТӨБЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ (1966-1983) ҚАЛЫПТАСУ КЕЗЕҢІ

Пединституттың алғашқы ректоры болып Шымкент педагогика институтының орыс тіл кафедрасының меңгерушісі, бұрынғы Н.Вайғанин атындағы педагогика институтында қызмет жасаған, филология ғылымдарының кандидаты, доцент Павел Степанович Щетинин тағайындалды.

Алғаш тағайындалған ректордың алдында жаңа ашылған оқу орнының материалдық базасын құру, кафедраларды кадрлармен қамтамасыз ету, алғашқы студенттерді қабылдау жұмыстарын жүргізу міндеті тұрды.

Студенттер оқудың алғашқы үш айында №1 орта мектепте оқыды. Қабылдау емтихандары да осы мектепте етті. 1966 жылы

желтоқсан айының ортасында институт М.Горький (қазіргі Асау – Барақ) кешесіндегі №124 жаңадан салынып біткен 960 орындық мектепке көшірілді. Жаңа ғимаратта 28 аудитория, 500 орындық мәжіліс залы, 300 шаршы метр спорт залы, пән кабинеттері және физика пәні бойынша үш лаборатория, ал үшінші қабатына студенттердің жатақханасы орналасты. Аудиториялар мен арнаулы кабинеттері жетіспеді. Сондықтан 1967 жылы институтқа 844 шаршы метр келемдегі педагогикалық училищесінің ғимараты беріліп, оған филология факультетінің студенттері көшірілді. Келесі жылы Ақтебе Жилстрой мекемесінің жатақханасынан 100 орын медицина институтының жатақханасынан 50 орын берілгеннен кейін студенттердің өлеуметтік – тұрмыстық жағдайлары жақсара түсті. Екі жылдан кейін пединститут студенттеріне 400 орындық өздерінің жатақханасы пайдалануға берілді.

Алғашқы 1966-1967 оқу жылында институттың 4 мамандығына (орыс тілі мен әдебиеті, ұлт мектептеріндегі орыс тілі мен әдебиеті, математика, физика) бойынша 350 студент қабылданды. Оның 100 студенті сырттай бөлімге, бір факультетке (деканы П.Я.Шибяев) біріккен 6 кафедрала 23 оқытушы жұмыс істей бастады. Кейін екі факультет құрылып, олардың алғашқы декандары физика-математика факультетінде физика-математика ғылымдарының кандидаты, доцент П.Я.Шибяев басқарса, филология факультетінің деканы И.Я.Сулковский болды.

Институт ашылғаннан кейінгі екінші оқу жылында 56 оқытушы жұмыс жасады. Қазақ ССР жоғары және арнаулы білім Министрлігі Ақтебе пединститутына С.М.Киров атындағы КазМУ-дың 1967 жылы түлегі Л.Е.Төғайды, Орал пединститутын бітіруші Л.И.Григорюккі, Киев МУ бітірген Ж.Н.Тасмамбетов сияқты жас мамандарды жолдамамен жіберді.

«Педагогика және психология» кафедрасы институт бойынша негізгі салалық қызметтерді атқарды. 1966-1967 жылдардағы кафедраның бірінші меңгерушісі Н.Б.Балниязованың басшылығымен институт оқытушыларымен мектептердің арасындағы әдістемелік жұмыстар жақсы жолға қойыла бастады, өзара байланыс тәжірибе алмасу жұмыстары жоспарлы түрде жүргізілді.

Педагогика кафедрасы қала және облыс мектептеріне ғылыми – әдістемелік жұмыстарды жақсарту мақсатында жұмыс жасаса, «Марксизм – ленинизм» кафедрасы институттың қоғамдық өмірінде жетекші қызметтерді атқарды. Кафедраны тарих ғылымдарының кандидаты Елжан Хусайнұлы Мухамеджанов басқарды. «Марксизм-ленинизм» кафедрасы кейін «Маркстік-лениндік философия және ғылыми коммунизм» кафедрасы деп аталды. Оны философия ғылымдарының кандидаты А.Ә.Айтиалиев басқарды.

Жыл өткен сайын институттың мамандықтары мен кафедраларының саны есе бастады. 1967-1968 оқу жылында филология факультетіне ағылшын тілі мамандығы бойынша студенттер қабылданды. Кейінгі жылдары жаңадан дене тәрбиесі, химия және биология мамандықтары ашылды.

1980 жылдардың басында студенттер контингенті 2,5 мыңға дейін есті, 5 факультет, 19 кафедра жұмыс жасады.

АҚТӨБЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ (1983-1995) ӨТПЕЛІ КЕЗЕҢ

1983-1995 жылдар аралығы университетіміздің 40 жылдық тарихында өтпелі кезең болды. Осы кезең ауырталығын республиканың ғылымы мен оқу ағарту ісіне орасан зор еңбек сіңірген, белгілі тұлға, профессор Мұхтар Ғалиұлы

БІЛІМНІҢ БИІК ШАҢҒЫРАҒЫ

Арын(1936-1995) кетерді.

1983ж. шілденің 1-нен 1995 ж. қыркүйекке дейін институтты филология ғылымдарының кандидаты (герман филологиясы), профессор Мұхтар Ғалиұлы Арынов басқарды.

Ақтебе педагогика институтының ректоры болып жұмыс істеген кезінде М.Арын білгір ұйымдастырушы және ғалым – педагог ретінде жаңа бір қырынан танылды. Кеңес заманының, коммунистік партияның үстемдік, озбырлық саясатының кезінде Алаштың асыл азаматы Құдайберген Жұбановтың есімін институтқа бергізуге күш салуы орасан зор ерлікпен тең еді. 1990 жылы ақпанның 23 жұлдызында институтқа қазақтың тұңғыш лингвист-профессоры Құдайберген Жұбановтың есімі берілді. Осы кезде көптеген мамандықтардың қазақ топтары ашылып, алғаш рет мемлекеттік тілде дәрістер оқыла бастады. Оның бастамасы бойынша ғылыми – педагогикалық кадрлардың сапалы құрамын түбірінен жақсарту, институттың материалдық базасын нығайту, жалпы білім беретін мектептерді мұғалімдермен қамтамасыз ету және олармен байланысты күшейту жөнінде көптеген шаралар жасалынды. Облыстағы ондаған қазақ мектебімен бала-бақшасының ашылуына,

қалаларындағы жоғары оқу орындары мен ғылыми зерттеу орталықтарымен тығыз байланыста болды.

1980 жылдардың ортасында Қазақстан жұртшылығының компьютерлік сауаттылығын көтеру мәселесі туындады. Орта білім беретін мектептерде «Информатика негіздері және есептеу техникасы» пәні енгізілді. Институт осы талапқа сай жаңа пәннің мектептердегі математика және физика пәндерінің мұғалімдеріне арнайы білім көтеру курстарын ұйымдастырды. Математикалық анализ кафедрасынан информатика және есептеу техникасы кафедрасы бөлініп шықты. Кафедраны алғашқы жылдары Ж.А.Сартабанов, кейін Ж.Н.Тасмамбетов басқарды. Оқу процесін компьютерлендіру бағдарламасын жүзеге асыруға қажетті база жасқаталды.

Осы жылдары «алгебра және сандар теориясы» кафедрасы құрылды. Оның құрамында ф.-м.ғ.к., доцент К.К.Көңжебаев, ф.-м.ғ.к., доцент Я.Я.Ведель, т.ғ.к. Қ.Т.Алдияров, аға оқытушылары Қ.Ж.Жұбаев, С.А.Мырзабеков, Р.Т.Әлімбаева және т.б. болды.

1992 жылы математикалық анализ кафедрасының меңгерушісі И.Т.

ана тіліміздің бөделінің артуына, салт-дәстүріміздің жаңғыруына мұрындық болып, институтта да көптеген өзгерістер енгізілді. Заман талабына сай өмір қажеттілігінен туған жаңа факультеттер мен мамандықтар ашылды. Институт дайындайтын мамандықтар саны 22 дейін есті.

1985 жылы физика факультеті дербес факультет болып ашылды. Факультет «физика және информатика», «жалпы техникалық пәндер және еңбек», «физика және еңбек» пәндерінің мұғалімдерін даярлады.

Факультеттің жалпы және теориялық физика кафедрасын өр жылдары В.Т.Третьяков (1985-1989), К.Ш.Шүңкеев (1992-1994), И.Ф.Спивак-Лавров (1994-1995) басқарды.

Физика пәнінің әдістемесі және техникалық құралдарын оқыту кафедрасын доцент А.О.Отаров (1983-1990), доцент О.Н.Нурманов (1990-1995) басқарды. 1995 жылы физика факультетінің кафедралары бір кафедраға біріктіріліп, оны Ж.Ж.Шүкіров басқарды.

1985 жылы ф.-м.ғ.к. К.Ш.Шүңкеевтің басшылығымен институт тарихында тұңғыш ғылыми иондық кристалдар лабораториясы ұйымдастырылды. Лабораторияның кейінгі жылдардағы жемісті еңбегіне Эстония ҰҒА физика институты және оның өлемге танымал ғалымдары - Эстония ҰҒА - президенті К.К.Ребане, академик М.А.Эланго, Ресей ғылымына еңбек сіңірген белгілі ғалым В.М.Лисиндердің тікелей жәрдемдерінің әсері болды.

Ф.-м.ғ.к., доцент И.П.Спивак –Лавров ұйымдастыруымен электрондық оптика лабораториясы зерттеу жұмыстарын жүргізе бастады. Зерттеу жұмыстарының нәтижесінде үш өнертапқыштық ұсыныстар үшін авторлық күелік алынды. Факультеттің кафедралары мен ғылыми лабораториялары Алматы, Киев, Санкт - Петербург, Таппиң, Тараз

Тәжімұратов бірінші болып физика – математика ғылымдарының докторы атағына диссертация қорғады.

Институт ректоры М.Ғ. Арыновтың басшылығымен іргелі жоғары оқу орындарының атақты ғалымдарын шақырып, лекциялар оқыту жұмыстары кеңінен орын алды.

1984 ж. тамызда А.Молдағұлова кешесіндегі оқу корпусының құрылысы аяқталып, оның ашылуына КПСС Орталық Комитеті Саяси бюросының мүшесі, Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші хатшысы, еліміздің ардақты ұлы Дінмұхаммед Ахметұлы Қонаев, сол кездегі Республика Министрлер Кеңесінің төрағасы, болашақ Тәуелсіз Еліміздің тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев қатысты.

Абайдың еңбектерін тереңірек оқыту мақсатында қазақ әдебиеті кафедрасының жанынан «Абайтану» мұражай кабинеті ұйымдастырылды. Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімдерін даярлауды жетілдіру мақсатында қазақ филологиясы факультеті ұйымдастырылды. Уақыт талабына сай аударма және құжаттану кафедрасында ашылды, оның алғашқы меңгерушісі ф.ғ.к. Н.М.Байғанина тағайындалды. Кафедра ұжымы аударманың теориялық және практикалық хрестоматиясын жасаумен қатар орыс – қазақ тілдерінің аударма сөздіктерін дайындаумен шұғылданды.

1991 жылы «Музыка», «Бейнелеу өнері және сызу» мамандықтарының ашылуына сәйкес эстетикалық тәрбие факультеті құрылды.

1992 жылдың шілдесінде факультет базасында екі жылдық музыкалық студия ашылды.

Қазақстан Республикасының нарықтық экономикаға көшуіне байланысты оқу

БІЛІМНІҢБИК ШАҢЫРАҒЫ

үрдісіне оның заңдылықтарын оқытатын жаңа пән енгізу қажеттілігі туды. 1991 жылдың қыркүйегінде осы ағымға сәйкес саяси экономия кафедрасы экономика теориясының негіздері деп аталды. Кафедра меңгерушісі э.ғ.к., доцент Е.К.Беккалиев. Келесі 1992 жылы экономика факультеті құрылды. Факультеттің ұйымдастырылуына доценттер Б.А.Жунусов, Б.И.Комяғиң, У.Е.Мәмбетов, Р.С.Тусупбекова және т.б. біраз еңбек сіңірді. Факультетте экономика негіздері және менеджмент; жоғары математика және экономика кафедралары жұмыс жасады.

Тарих факультеті 1985 жылы филология факультетінің бөлімі ретінде ашылып, 1989 жылы дербес факультет болып бөлініп шықты. Факультетте т.ғ.к., доцент С.М.Мадуанов (кейін ғылым докторы болды), Ленинград университетінің түлектері В.П.Беликов, Т.В.Беликова, ҚазМУ түлектері А.В.Юғай, Б.Х.Даулетиярова, Г.С.Султанғалиева, Орал пединститутын бітірген С.Ю.Гуцаловтар жұмыс істеді. Факультетті дамытуға және Ақтебе қаласындағы ғылыми мектепті нығайту үшін тарих ғылымдарының докторы, профессор С.С.Ивашкин шақырылды. Аз ғана уақыт ішінде ғылыми тәжірибе алмасу үшін және аспирантураға біраз оқытушылар жіберіле бастады. Факультеттің есуіне, қалыптасуына т.ғ.к., профессор З.Б.Байдосов, тарих ғылымдарының докторлары - Г.С.Султанғалиева, Н.К.Мухлисов, Ұ.Ш.Исмағұлов, тарих ғылымдарының кандидаттары А.Л.Перевезенцов, К.Ж.Жұбатқанов т.б. езулерін қосты.

1989 жылы 22 қыркүйекте тіл туралы заң қабылданғаннан кейін қазақ тілін кеңінен дамыту бағытында жұмыстар жүргізіле бастады. Осыған орай қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімдерін кептеп даярлау қажеттілігі туды. Ол үшін институтта қазақ тілі мен әдебиеті мамандығын ашу керек болды. Алдын ала даярлық жұмыстарын жүргізе келіп, 1989 жылы шет тілдері факультетінің жанынан бөлім ашылды.

Қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының меңгерушісі болып п.ғ.к. Ж.Н.Нұржанова бекітілді. Кафедраның алғашқы оқытушылары А.Пангереев (кейін ф.ғ.д. болды), Н.Алдашев, С.Бермағамбетов – кейін екеуі де ғылым кандидаттары болды, Ж.Тектіұлова (кейін ф.ғ.д. болды). Бір жылдан соң кафедра екіге бөлінді: қазақ тілі (меңгерушісі п.ғ.к. Ж.Н.Нұржанова), қазақ әдебиеті (меңгерушісі ф.ғ.д. Ә.Молдаханов).

Құдайберген Жұбановтың шығармашылығын, ғылыми мұраларын зерттеу мақсатында 1991 жылы «Жұбановтану» ғылыми-зерттеу лабораториясы құрылды. Лабораторияның алғашқы меңгерушісі болып ғалымның баласы, филология ғылымдарының докторы Есет Құдайбергенұлы Жұбанов тағайындалды. Лаборатория жанында тілге байланысты семинарлар, «Жұбанов тағылымы» тақырыбында республикалық ғылыми-теориялық конференциялар 2-3 жылда бір реттен өткізіліп тұрды.

ҚҰДАЙБЕРГЕН ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ Өрлеу жылдары

1995 жылдың қараша айында институт ректоры болып физика-математика ғылымдарының докторы, профессор Кенжеғали Кенжебайұлы Кенжебаев тағайындалды.

1996 жылы мамырдың 7-сіндегі Қазақстан Республикасы Үкіметінің №570 қаулысымен Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе педагогикалық институты Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе университеті болып қайта құрылды.

1996 жылы Ақтебе облысының өкімшілігінің ұсынысымен аймақтық қажеттілікті ескере отырып, инженерлік мамандықтарға студенттер қабылдана бастады. Олар: металлургия, органикалық

заттардың химиялық технологиясы, бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы, жер асты қазба байлықтарын іздеу-еңдеу, автомобильдер және автомобиль шаруашылығы. Осыған байланысты инженер техникалық факультет ашылды. Факультеттің ұйымдастырылу жұмысының барысында Е.Б.Байманов, Д.Д.Избембетов, К.Т.Алдияров, Т.К.Мусалимов және т.б. кеп еңбек етті. Факультеттің материалдық-техникалық базасы нығайтылды және қазақ тілі білімінің негізін салушы Қ.Жұбановтың есімін мәңгілік қалдыру мақсатында оның ескерткіші қойылып, 1998 жылдың 17 қарашасында салтанатты түрде ашылды.

Ескерткіштің ашылу салтанатына Қазақстан Республикасының Президенті Н.Н.Назарбаев қатысты.

Университеттің материалдық базасын, кадрлар даярлаудағы еңбегі және Қ.Жұбанов есімін мәңгілікке қалдыру мақсатында атқарған жұмыстары ескеріліп К.К.Кенжебаевқа 1998 жылдың «Жыл адамы» деген атақ берілді.

2001 жылдың 31 қаңтарында Қазақстан Республикасы Үкіметінің №163 қаулысымен

университетке Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университеті статусы берілді.

Университеттің алғашқы күнінен бастап білім беру саясатында нарық жағдайына орай білікті, қабілетті мамандар дайындау міндеті тұрды. Алға қойылған мақсатқа жету үшін 2004 жылы темнедегідей материалдық-техникалық базасы болды: 6 оқу ғимараты, 12 оқу залы бар ғылыми кітапхана және EBSCO жүйесіне қосылған электронды кітапхана, қазіргі заманғы спорт жабдықтарымен жабдықталған спорт көшені, кең келемде жабдықталған студенттер емханасы, 2 жатақхана, агробиологиялық станция, 850 орындық Студенттер Сарайы, редакциялық – баспа бөлімі, 30 компьютерлік класстардан тұратын компьютер парк, интернет класс, оқу және радио студиясы, жүзу бассейні. Университет басшылығы оқытушылардың кәсіби біліктілігін жетілдіруіне кеп кеңіл белді. 1998 – 2003 жылдары аралығында 80 диссертация қорғалып, 17 монография жарияланды. 50 оқулық пен әдістемелік кемеңші құралдар шығарылып, 1000 ғылыми мақалалар мен 12 жинақ басылды. Ғылыми жаңалықтары және енертапқыштығы үшін 20 патент, куәліктер алынды.

Ғылыми жұмыстар негізінен әлеуметтік – техникалық, әлеуметтік – гуманитарлық салаларды қамтыды. Ғылыми ізденістер ҚР Білім және ғылым Министрлігі реттеп отыратын халықаралық жобалар мен бағдарламалар негізінде математика, физика, химия, биология, металлургия, химиялық технология, экология, философия, әлеуметтану, тіл білімі және әдебиеттану, тарих, география, жалпы педагогика салаларының оқыту теориясы мен әдістемесі сияқты салаларды түгел қамтыды.

Университет «Сорос-Қазақстан» қорымен ЮСИС – ТАСИС, ДААД, ағылшын елшілігі, француз елшілігі, т.б. орындармен тығыз қарым-қатынас жасады. Сонымен қатар университет ТМД елдерінің ғылыми орталықтарымен де тығыз байланыс жасады.

Ресейдің М.В.Ломоносов атындағы мемлекеттік университетімен, Т.Г.Шевченко атындағы Киев мемлекеттік университетімен, Украинаның Ұлттық Ғылым Академиясының математика институтымен, Беларусь ҰҒА-ның оптика институтымен және т.б. байланыстар орнатты.

Дүние жүзіне, Кеңестер Одағына аты мәлім ғалымдар: академиктер С.М.Никольский (Ресей), А.М.Самойленко (Украина), Н.Қ.Блиев, Ә.М.Сұлтанғазин, Қ.А.Қасымов, М.Ә.Өтелбаев, Н.Т.Данаев (Қазақстан), Б.Боярский, корреспондент-мүше, профессорлар О.В.Бесов (Ресей),

ректоры ҚР ҰҒА академия физика-математика ғылымдарының докторы, профессор К.К.Кенжебаев жүрді.

2004 жылы ақпанның 3-індегі 128 Үкімет қаулысымен Құдайберген Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университетінен Ақтебе мемлекеттік педагогикалық институты бөлініп шығып, оны 2004 жылдың наурызынан 2012 жылдың 24 шілдесіне дейін Ғалымжан Жұмабайұлы Нұрышев, кейін Амантай Әбілхайырұлы Нұрмағанбетовтер басқарды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы мамырдың 29-ындағы 529 қаулысымен педагогика институты Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университетіне қайта біріктіріліп, университетке қосымша «Өңірлік» деген статус жалғанды.

Қазір Құдайберген Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университеті жоғары білім берудің 8 бағытының 55, магистратураның 16 мамандықтары бойынша кадрлар даярлауда.

Университеттің құрамындағы екі институтпен (2014 жылы құрылған экономика және құқық; педагогика) 6 факультетте 10 мыңға жуық студенттер күндізгі және сырттай бөлімдерінде білім алуда.

Университетте 36 ғылым докторлары мен профессорлар, 8 Phd докторлары, 280 ғылым кандидаттары мен доценттер жұмыс істейді. Тек соңғы 5 жылдың ішінде ғана университеттің 16 оқытушысы «Жоғары оқу орнының үздік оқытушы» атты мемлекеттік грант иегерлері атағын алды.

50 жылдық тарихы бар Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетінің 1966 жылдан 2016 жылға дейінгі қалыптасу, етпелі, ерлеу кезеңдеріне тоқталып өттік. Әрине, 50 жыл аз уақыт емес. Үнемі білім мен біліктілікті жетілдіріп, ғылымның қиясына, заманымыздың қарышты қарқынмен сан-алуан өзгермелі ағыны, ерлеу жағынан алып қарағанда кеп те емес.

Осы жылдар ішінде біздің оқу орнымыз мыңдаған жоғары білікті мамандар даярлап шығарды. Олар Республиканың, облыстың экономикасы мен индустриясының және басқа да әлеуметтік салаларында жемісті қызмет атқарып келеді.

Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетінде өліде талай ұлағатты тұлғалар, ғалымдар жұмыс жасайтынына және езі де талай жастарды қанаттандырып, болашаққа ұшыратынына сенімдіміз!

Қожабек НИЯЗМАҒАМБЕТОВ,
доцент

ТАМЫРЫ ТЕРЕҢ ІРГЕЛІ ОРДА

1967 жылы университетті бітіргеннен кейін Қазақстан Республикасы Оқу Министрлігінің жолдамасымен ашылғанына бір жыл болған Ақтебе педагогика институтына жұмысқа келдім. Осылайша, 1967 жылдың тамыз айының 15-ші жұлдызынан бастап, кешегі студент үшін жаңа емір басталды. Осы уақыт аралығында Ақтебе педагогика институты Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе еңірлік мемлекеттік университетіне айналды. Халықаралық стандарттарға сай бакалавр, магистрант, PhD түсініктері пайда болды. Университетке, оның ішінде езім кебірек қызметтер жасаған физика-математика және экономика факультеттеріне жас ғалымдардың бірнеше буыны келді. Қысқасы, халқымыздың «Елу жылда – ел жаңа» дейтін аталы сөзі орнын тауып тұр.

Университет әкімшілігі Ақтебе университетінің 50 жылдық мерейтойын атап етеміз дегенде, оған үлкен түсініктілікпен қарадық. Осы уақыт аралығында талай биік белестерден астық. Ал университет болашағы неге байланысты десек, ол келер ұрпаққа байланысты. Біздің тілегіміз жалынды жас шағымыздан бастап, бар ғұмырымызды арнаған университет ісінің гасырлар дүрмегінен қалмай алға баса бергені. Бәлкім сол кездерде келер ұрпақ:

- Университеттің бастауында кімдер тұрған –деген сұраққа жауап іздер.

Маған бұрынғымен салыстырғанда тарих деңгелегі тезірек айналатын сияқты көрінеді. Кептеген жаңалықтарды саралап үлгерсе де алмайсың. Алғашқы емір жолын бастағандардан санаулы адамдар ғана қалыпты. Олар профессорлар

Ж.Ә. Сартабанов, Ә.М. Молдаханов, А.А.Айтиев, И.Ф.Спивак-Лавров, И.И.Илиясов, доценттер С.А.Мырзабеков, С.И.Отарбаев, К.Н.Ниязмагамбетов, Б.И.Избасаровтар. Арада өткен 49 жыл ішінде дос болып қалыптасып, қазір 70 жастан асып, басымызды ақ қырау шалған кезде де қатар жүргенімізге қуанамын. Осы уақытқа дейін олармен бір-бірлерімізге, құрған жаңуларымызға деген тілектестігіміз үзілген жоқ.

Маман ретінде де, азамат ретінде де қалыптасуым осы университетте етті. Бауырлас Украина жерінде кандидаттық, Алматыда докторлық диссертацияларымды қорғадым. Олардың тақырыптары, менің өмір бойы ғылыми зерттеулеріме арқау болды. Сол арқылы биіктерге кетерілдім. Профессор К.К.Кенжебаевпен бірге доцент М.Ж.Талипова және Р.У.Жахиналардың жұмыстарына жетекшілік жасадым. Олардың екеуі де қазір факультеттің жаңа буындары арасында табысты еңбек етуде. Эр жылдарда Физика-математика және Экономика факультеттерінің деканы, кафедра меңгерушілігі қызметтерін атқардым.

Осында қызмет жасаған 49 жыл ішінде үш ректордың қарамағында жұмыс жасап-тын. 50 жылда үш ғана ректордың қызмет атқаруы, біздің оқу орнын сез жоқ жақсы жағынан көрсететін көрсеткіш. Ұжымымыз алдағы уақытта да осындай ауызбіршілікте болғай деген тілек бар. Профессор К.К.Кенжебаев ректор болып тағайындалғалы университет өміріне кептеген жаңалықтар келді, соның бірі Ақтебе университетінде 2000-2005 жылда-

ры жұмыс жасаған К 14.51.03 Диссертациялық кеңесінің жұмысы. Ол жас ғалымдар легінің қатарға қосылуына ерекше серпін берді. Өтіл-зерттеушілік және аспирантура арқылы кадр-лар дайындауға қол жеткізілді.

Қазіргі кезеңде мемлекеттердің әлемдік экономикадағы орны ақпараттық технология-ларды қаншалықты пайдаланатын деңгейімен анықталады. Біздің өліміз де сол үрдістен шет қалып келе жатқан жоқ. Университетімізде және облысымызда сол маңызды істің баста-уында тұрғанымыз мақтан етемін.

Әйтсе де, өмірдің ез заңы бар. 2008-жылы пайғамбар жасына жеттім. Тынымсыз еңбек ету қиындыққа түсе бастады. Оның үстіне езім өмірімді арнаған математикамен айна-лысу біртіндеп шеттеп бара жатқаны байқалды. Әйткені, 1985-жылдан бастап, таза информатикаға кеңіп белдім. Соның жетістіктерін игерсем деп, қуалап кердім. Ал информатика ғылымы гарыштап дамып, ақпараттық технология гасыры атанған ХХІ-шы гасырға маңдай тіреген кезде езімнің оның шабысына ере алмайтынды түсіндім. Оның үстіне экономика факультетінің декандығы қызметін атқаруға келгеннен кейін, экономикаға қарай бет бұруға тура келді. Осыған дейін «Еңбектеп жүрсен де, ертеңіне маған экономика ғылымының да өліп-песіне бойлауға тура келді. Бүкіл әлем ғалымдары бірігіп, игере алмай келе жатқан экономика заңдылықтарын да меңгеру оңай еместігін ерте түсіндім. Абырой болғанда экономикаға математика мен информатиканы қолданғанда ғана оның заңдылықтарын меңгеруге жол ашылады екен. Ол заңдылықтарды оқып

үйренуге, әсіресе, қазақ тіліндегі оқу-әдістемелік құралдар жетіспейтін болып шықты. Осы ойларды саралай келе, 2009-жылы университет ректоры, профессор К.К.Кенжебаевқа факультеттің декандығы қызметінен босатуға өтініш бердім.

Жасаған жұмыстарымыздың нәтижелері көрінді. 2007 жылдың «ЖОО-ның үздік оқытушысы» мемлекеттік грант иегері болдым. Алғашқы оқу-әдістемелік құралдарым баспадан шықты. 2006 жылы ҚР Білім және Ғылым министрлігінің Құрмет грамотасымен марапатталдым. Факультет жетістіктерінің барлығы да университет ректоры, профес-сор К.К.Кенжебаевтың, проректорлар С.А.Айпейсова, Х.Х.Құсайынов тікелей қолдауымен жүзеге асты. Олардың барлығына да алғысым шексіз.

Декандық қызметті еткізгеннен кейін езім бастауында тұрған «Информатика және ЕТ» кафедрасына қайта оралдым. Кафедра профессорлығының ерекшеліктері бар. Біріншіден Шерхан Мұртзаның «Ай мен Айша» атты романындағы анасы Айша айтқандай «Жеттім деген жығылады, тол-дым деген тегіледі». Сондықтан кеп нәрсеге қол жеткіздім деп тоқтауға, толдым деп тоқырауға болмайды. Бірқалыпты тыным-сыз еңбек керек. Жылына 15-20 ірілі-кішілі еңбектерім шығып тұрады. Оның ішінде жы-лына бір кітап шығару әдетке айналды. Ара-сында 1-монография, 3-шет ел авторларының үздік еңбектерінің аударма-сы, университет студенттері мен магистрлеріне арналған оқу және оқу-әдістемелік құралдар бар.

Екіншіден халқымыздың «Білем десен – кере бер, керем десен – жүре бер» дейтін аталы сөзі орынды. Жай жұру емес, алыс және жақын шет елдерде, өлімізде өткен конференция, симпозиумдарға еркін қатысуға мүмкіндік туды.

Университет өткен 50 жылдың 49 жылын онымен бірге етіппіз. Осы аралықта өткен жолда қуанышы болса бірге қуандық, жет-кен жетістіктерін езім жетістігіміз деп қабылдадық, онымен бірге естік, жаңа биіктерге кетерілдік. Халқымыз «Кәрісі бардың - ырысы бар» дейді. Университет ырысы, яғни табыстары жеке тұлғалардың табыстарынан құралады. Олай болса, бәріміз де өмірде табысты болайық!

50-жылдық мерейтой бәрімізге құтты бол-сын!

Жаксылық ТАСМАМБЕТОВ,
ф.-м.ғ.д., профессор

ВОСПОМИНАНИЯ ВЕТЕРАНА

В 1967 году я начала работать преподавателем английского языка на общеинститутской кафедре иностранных языков Актобинского государственного педагогического института, который открылся в 1996 г.

Ректором института был Щетинин Павел Степанович, нашей кафедрой заведовала Дедикова Бетти Владимировна. Кафедра считалась одной из лучших по всем показателям.

В 1982 году ректором института стал Арынов Мухтар Галиевич, который по рекомендации проректоров А.А. Айтиева и В.Т. Третьякова назначил меня заведующей вышеназванной кафедрой, которой я руководила в течение 15 лет. В 1996 году я свой «пост» сдала Нягу Светлане Васильевне, которая руководила ею до 2011 года.

Мухтар Галиевич был великим человеком. Я благодарна судьбе, что мне пришлось работать с ним и с вышеназванными товарищами.

Молодой, энергичный Кенжегали Кенжебаев встал у руля института в ноябре 1995 года. Появились новые учебные корпуса, обсерватория для физмата, новое общежитие для студентов, бассейн, своя поликлиника.

В мае 1996 года Актобинский педагогический институт имени К.Жубанова был реорганизован в Актобинский университет имени К. Жубанова.

И вот, 50-летие АРГУ им. К. Жубанова. Хочется вспомнить первых преподавателей

нашей кафедры. Это: Магхели Людмила Федоровна, Аванесова Татьяна Алексеевна, Третьякова Лариса Ивановна, Луцева Юлия Григорьевна.

И позже у нас работали отличные преподаватели: Утегенова Алия Кабиевна, Нурманова Вера Валентиновна, Самодурова Валентина Ивановна, Уразалин Онласын Сеилович, Урдабаев Балгали Курмангали-

евич, Челомбичкая Таисия Леонидовна, Нягу Светлана Васильевна, Идиева Жамиля Жикеебаевна, Волокитина Валентина Николаевна, Дерменжи Надежда Дмитриевна, Каткова Людмила Михайловна, Толстая Наталья Николаевна, Галюга Валентина Васильевна, Тулебаева Нургуль Нурлановна.

Хочу поздравить всех коллег со славным юбилеем, пожелать здоровья, успехов, но-

вых научных проектов, сил и знаний в обучении и воспитании подрастающего поколения.

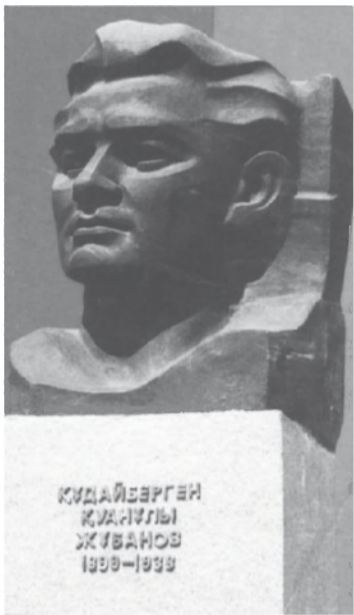
Еще раз поздравляю весь коллектив АРГУ им. К. Жубанова с 50-летием!

Н.Ф. МУХАМЕТХУЗИНА,
Отличник просвещения РК,
Почетный профессор АГПИ

ЕЛУ ЖЫЛДЫҢ ЕЛЕУЛІ БЕЛЕСТЕРІ

- 1966 ж. 15 сәуірдегі Қазақстан Коммунистік Партиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Кеңесінің №261 қаулысы бойынша Ақтебе педагогикалық институты құрылды. Институттың алғашқы

ректоры болып бұған дейін Шымкент педагогика институтының орыс тілі кафедрасының меңгерушісі қызметін атқарған филология ғылымдарының кандидаты, доцент Павел Степанович Щетинин тағайындалды.

- 1966 жылы институттың екі факультетіне (физика-математика, филология) 350 студент қабылданды. 5 кафедраға біріккен 23 оқытушы жұмыс істеді.

- 1967 жылы институтқа қосымша педагогикалық училищенің ғимараты (аумағы 844 ш.м.), Ақтебежилстрой мекемесінің жатақханасынан 100 орын, медицина институтының жатақханасынан 50 орын берілді.

- 1968 ж. 400 орындық студенттік жатақханасы (қазіргі Маресьев көшесіндеп)

пайдалануға берілді.

- Физика - математика факультетінде (алғашқы деканы П.Я.Шиббаев) – 2 мамандық (математика және физика – қазақ, орыс бөлімдері), филология факультетінде (алғашқы деканы И.Я.Сулковский) алғашында 2 мамандық (орыс тілі мен әдебиеті, ұлт мектептері үшін орыс тілі мен әдебиеті), бір жылдан кейін ағылшын тілі бөлімі ашылды.

- 1983ж. шілденің 1-нен 1995 ж. қыркүйекке дейін институтты филология ғылымдарының кандидаты (герман филологиясы), профессор Мұхтар Ғалиұлы Арынов басқарды.

- 1984 ж. тамызда А.Молдағұлова көшесіндегі оқу корпусының құрылысы аяқталып, оның ашылуына КПСС Орталық Комитеті Саяси бюросының мүшесі, Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші хатшысы, еліміздің ардақты ұлы Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев, сол кездегі Республика Министрлер Кеңесінің төрағасы, болашақ Тәуелсіз Еліміздің тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев қатысты.

- 1990 ж. 23 ақпанда Қазақ ССР Министрлер Кеңесінің № 72 қаулысымен педагогикалық институтқа қазақ тіл білімі ғылымының негізін салушы, тұңғыш лингвист Құдайберген Қуанұлы Жұбановтың есімі берілді.

- 1995 жылдың қараша айынан бастап педагогикалық институтты, кейін университет статусын алған, қазіргі Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетін физика-математика ғылымдарының докторы, профессор Кенжеғали Кенжебайұлы Кенжебаев басқарады.

- 1996 ж. мамырдың 7-дегі Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 573 қаулысымен Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе педагогикалық институты Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе университеті болып қайта құрылды.

- 1996 ж. 23-24 мамырда I халықаралық «Дифференциалдық теңдеулер, анализ және алгебра проблемалары» атты конференция өтті. Содан бері конференция дәстүрлі, тұрақты түрде өткізіліп келеді. II конференция - 1999 ж. 15-19 қыркүйек, III конференция - 2003 ж. 21-25 мамыр, IV конференция - 2006ж. 18-21 қазан, V конференция - 2009 ж. 9-10 қазан, VI конференция - 2012 ж. 14-17 қазан, VII конференция - 2015 ж. 8-9 қазан)

- 1998 ж. 17 қарашада Қ.Жұбановтың ескерткішінің ашылу салтанатына Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев қатысып, ескерткішті салтанатты түрде ашты.

- 2001 ж. қаңтарында Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 163 қаулысымен университетке Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университеті статусы берілді.

- 2001-2004 жж. университет жанында 01.01.02. – дифференциалдық теңдеулер және математикалық физика; 01.04.07. – конденсияланған күй физикасы мамандықтары бойынша екі диссертациялық Кеңес (физика-математикалық ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін беретін) жұмыс жасады.

- 2013 жылы Қазақстан Республикасы Үкіметінің бұйрығымен мамырдың 29-дағы № 529 қаулысымен Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университетіне қосымша «өңірлік» деген статус жалғанды.

- 2013 ж. қыркүйектің 17-де берген № 13014680 лицензиясының негізінде Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университеті ҚР БжҒ Министрлігінің жоғары білім берудің 8 бағыты (55 мамандықтар) бойынша мамандар даярлауды жүзеге асыруда.

- 2014 жылы құрылған университеттің құрамындағы 2 институт пен 6 факультетте күні бүгін 10 мың адамға жуық студенттер күндізгі және сырттай бөлімдерде білім алуда.

- Жоғары оқу орнының іргетасы – оның педагогикалық ұжымы- профессор-оқытушылар құрамы екендігі белгілі. Күні бүгін университетте 36 ғылым докторлары мен профессорлар, 8 PhD, 280 ғылым кандидаттары мен доценттер жұмыс істейді.

- 2016 жылдың басында университет Республикалық қоғамдық-саяси «Президент және Халық» газетінің «Уақыт Таңдауы» - «Выбор Времени» агенттігімен бірлескен байқауының «Жылдың үздік жоғары оқу орны» номинациясының жеңімпазы атағына ие болды.

МӘРТЕБЕЛІ ТҰҒЫР

Жыл сайын дәстүрлі түрде республикалық қоғамдық-саяси «Президент және халық» газетімен «Уақыт таңдауы» агенттігі бірлесіп жүргізетін үздіктерді анықтау жобасында университетіміздің үздіктер қатарынан көрінуі Батыс өңірі үшін зор мақтаныш екені сөзсіз.

Салтанатты кеште алғаш сөз кезегі «Президент және халық» газетінің бас редакторы, Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері Марат Тоқашбаевқа берілді.

– Қасиетті Ақтебенің топырағында, өңірдің орталығы Ақтебе қаласында сіздермен жүздесудің сәті бір сүйіншілі миссияға байланысты болып отыр. Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университеті «Жылдың үздік жоғарғы оқу орны» атанды. Бүгінгі сіздердің алдарыңызға келіп отырған мақсатымыз – ректор Кенжеғали Кенжебайұлына осы сертификатты салтанатты түрде табыс ету. Сіздің университеттеріңіз бұл марапатқа не үшін ие болды дегенде, атап айту керек, оқыту жүйесіне жаңа

технологияны енгізуге байланысты осы жұлдеге лайық деп танылды. Білім саласы жылдан жылға жаңару, өзгеру, өркендеу үстінде. Қазір білім беру саласының ауқымы орасан зор мүмкіндіктерге ие. Бұрын кәсіби білімді алу үшін студенттер сағаттап аудиторияда отыратын болса, қазіргі өмірдің өзгерістерінде компьютердің, интернеттің рөлі олардың алдынан үлкен көңістікті ашты. Қазір тіпті шетел ғалымдарының дәрістеріне де қатысып, тыңдауға болады. Барлығы тек жастардың ынтасына, оқуға деген құлшынысына байланысты. Университеттеріңіз өлемнің негізгі халықтарының тілінде шәкірттерді онлайн оқытуға арналған тегін интеллектуалды Stereo 3D-MIОC-School бағдарламасын жасап, К.Кенжебаевтың жетекшілігімен оқытуға өніп, сіздердің оқу ордаларыңыз жетекші оқу орнына айналып отыр,- деді ол өз сөзінде. Марат Тоқашбаев университет ректоры Кенжеғали Кенжебайұлына арнайы сертификатты салтанатты түрде табыс етті.

- Өткен жыл университетіміз үшін нәтижелі, табысты жыл болды. Біз 132 жоғарғы оқу орындары арасында топ жарып отырмыз. Бұл бізге бүгінгі уақыт берген баға деп түсінудіміз керек, - деген университет басшысы барша жиналғандарды үздік жұлдемен құттықтады.

Салтанатты кеште облыс зиялылары университет ректоры Кенжеғали Кенжебаевқа арнаған құттықтауларың жылы лебіздерін жеткізді. Ақтебе облысы Қазақстан Халқы Ассамблеясы хатшылығының меңгерушісі Жолдас Нұршин университет басшысы К.Кенжебаевқа ҚР Қазақстан Халқы Ассамблеясының төрағасы Н.Ә.Назарбаевтың қолы қойылған мүшелік куәлігін салтанатты түрде табыс етті. Марапат иелері естелік суреттерге түсті.

Сондай-ақ, кеш барысында есем өндер шырқалды. **Жадыра АРЕН**

ҰСТАЗ-ҒАЛЫМ-ӨНЕРПАЗ

Иә, иә, ол – ақтебеліктер жақсы танытын, дәл бүгін 70 жасқа толып отырған мерейтой иесі, қалтқысыз қызметімен халыққа, елге еңбегімен елге сыйлы азамат, Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетінің профессоры, Ыбырай Алтынсарин атындағы медаль иегері, Халықаралық конкурстар мен өнер байқауларының лауреат-дипломанты, республикаға белгілі музыка-

катанушы маман, педагогика ғылымдарының кандидаты, 2006 жылы «Үздік оқытушы» мемлекеттік грантын республикада бірінші алғандардың бірі, отбасы үшін ардақты өке, асыл жар, Отаны үшін сайыпқыран сардар, қоғам үшін қадірлі қайраткер, ұстаз десең ұстаздығы, ғалым десең ғалымдығы, өнерпаз десең өнерпаздығы, «қатепті қара нарға» (Махамбетше айтсақ), болмаса ашық мұхит айдынында алысқа жол тартқан аумақты лайнерге жүк болатын мәдени-рухани мол байлықтың иегесі, бізге өріптес, үзеңгі дос - Бекболат Бектұрұлы Бекниязов.

Бекболат Бектұрұлы ұстаз-ғалым ретінде де республика көлемінде көпке танымал музыка мамандарының бірі, оның теориялық тұжырымдарымен тәжірибелік мазмұндағы нақты істері сазды аспаптар бойынша шәкірттерге сапалы білім берудің көшпенді үлгісі бола алады. Себебі профессор Бекниязов музыка пәні мұғалімі ретіндегі өзінің көп жылдық қызметінде жас ұрпақты музыкалық аспаптарға үйретудің және оларға саздық-өуендік мазмұнда сапалы білім берудің өлемге әйгілі композитор-ұстаз, Социалистік Еңбек Ері, Лениндік сыйлықтың лауреаты, академик Д.Б.Кабалевский түзген, анықтаған принциптерін оқыту процесінде өрқашан басшылыққа алып, тәлімдік жұмыстарын сол принциптер негізінде ұйымдастырды.

Өйткені ол Д.Б.Кабалевскийдің музыка программасы шәкірттердің эстетикалық және рухани талғамын қанағаттандырып, олардың саз-өуен туралы түсінігін кеңейтетінін, ой-өрісін дамытып, музыка мәдениетін өз бетінше меңгеруге мүмкіндік алатынын кәсіби тұрғыдан жоғары бағалады. Осы орайда Бекболат Бектұрұлы өзінің ғылыми жетекшісі болған педагогика ғылымдарының докторы, профессор Р.Р.Жәрдемалиевамен бірге Дмитрий Борисовичтің пәндік бағдарламасының республика мектептерінде жемісті жүзеге асуына ұйытқы болды. «...Д.Б.Кабалевскийдің жасаған жүйесі бойынша музыкалық аспапта ойнай білу қазақстандық оқушылардың интернационалдық, ырғақтық, тембрлік есту қабілетін ұштаумен қатар, олардың музыка сабағына деген қызығушылығын арттыруға үлкен дәнекер болды...» деп сол кезеңде бүкілодақтық «Учительская газета» мен «Қазақстан мектебі» журналы жарыса жазды.

«...Қазақтың аспаптық музыка саласындағы ең бір бай жанр-күй. Күй өзінің тақырыбымен халықтың мұрат-мүддесін, ұлттық психикасын, тарихы мен өмірін кең бейнелейді. Күйлерден біз тарихи шындықтың эпикалық көрінісін, қоғам құрылысы мен табиғат суретін, адамның қайғы-қасірет, қуаныш сүйініш сөзімдері музыка арқылы бейнеленетін сәттері келіп табыңыз » дейлі Бекболат

Бектұрұлы өзінің «Қазақтың күйлер керуені» атты монографиясында. Бұл штрихтарды музыка мамандары күйдің мәнін шәкірттерге түсіндіру жөнінде белгілі ғалым-ұстаз мұғалімдерге берген кәсіби ақыл-кеңес деп түсінері сөзсіз.

Музыка сабағын өртүрлі жаңа әдіс-тәсілдермен, пәнаралық байланыста оқыту өткен ғасырдың аяғында айтарлықтай педагогикалық проблема болса, Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе мемлекеттік университетінің оқытушысы Б.Бекниязов бұл проблеманы шешудің авторлық әдістемесін жасап, оны мектеп тәжірибесіне енгізу мақсатында жер-жерде ашық сабақтар өткізді. Сол ашық сабақтардың бірі облыстық білім жетілдіру институтының ұсынысымен 1996 жылы қараша айында Мұғалжар ауданындағы Қ.Жұбанов атындағы Жұрын орта мектебінде «Құрманғазының аман бол шешем, аман бол!» тақырыбы бойынша өткен төмендегі сабақ:

Оқытушы Бекниязов бұл шығарманы оркестрге үйрету сабағында күйдің шығу тарихы, күйді туралы қысқа да тартымды еңгіме айтып, оқушыларды бірден баурап алды да, оларды күйді тезірек тартуға ынталандырды, одан кейін күйді орындау кезінде шығармаға қатысты музыкалық терминдер, әдеби теңеулер, елең шумақтарын айтып, шәкірттердің танымдық процесін біршама тереңдетті, сонан соң музыкалық шығарманың ерекшеліктері мен езге күйлерден айырмашылығына, көркемдік, ритмикалық, динамикалық жақтарына арнайы тоқтап, балалардың өтіліп жатқан сабаққа деген үлкен қызығушылығын туғызды.

Бүгін кемел жас 70-ке келіп отырған ғалым-ұстаз-өнерпаз Б.Бекниязовты халық айтқандай «сөгіз қырлы, бір сырлы азамат» десең, есте қателеспейміз. Өйткені, ол теоретик маман, танымал өдіскер болумен қатар өмірінің қай кезеңінде де бастамашылдығымен, ұйымдастырғыштығымен, тәлімгерлігімен де кезге түсіп жүрген іскер тұлға. Оған Бекболат Бектұрұлының жеке инициативасымен езі қызмет істейтін Ақтебе мемлекеттік университетінің базасында III Республикалық «Үздік музыка мұғалімі-2006» конкурсының жоғары деңгейде етуі, одан төлім алған талантты шәкірттердің (Н. Абдуллиннің, М.Айтимовтың, А.Жақсыбаевтың) кәсіби музыка өнерінің үлкен биігінен көрінуі, музыка кафедрасын басқарған 20 шақты жыл ішінде езімен қатар жұмыс істеген жасы кіші оқытушы кадрлардың 50% ғылыми дәрежеге, құрметті атақтарға ие болуы айқын дәлел бола алады.

Құрметті демалыста жүргенмен өлі де университетте қызмет ететін ардагер ұстаз, профессор Б.Бекниязов бүгінде музыка мамандығына мемлекеттік гранттардың республика көлемінде ете аз берілуі, сазды аспаптарда ойнауды үйретуге белінетін сағаттардың тым аздығы, қайсы бір аспаптарды (баян, аккордион сияқты) жоғары деңгейде меңгерген тұлғалардың эстрадаға т.б. музыка салаларына кетуі, орындаушылық өнердің мазмұнын ғылымиландыруға жеткіліксіз кеңіл бөлінуі сияқты т.б. мәселелерге үлкен алаңдаушылық білдіреді.

Сөз соңында ұстаз-ғалым-өнерпаз өріптесіміз Болат Бектұрұлын 70 жылдық мерейтойымен құттықтай отырып, оған ұзақ өмір, отбасы бақыты мен зор табыстар тілейміз!

Болат БАЙМҰХАНОВ, филология ғылымдарының кандидаты, доцент

ИЗВЕСТНЫЕ ВЫПУСКНИКИ АРГУ ИМ. К.ЖУБАНОВА

Сагиндыков Елеусин Наурызбаевич - депутат Сената Парламента РК

Калдыгулова Сания Мусаевна - секретарь Актобинского областного маслихата

Шерияздов Аскар Турарович - заместитель акима Актобинской области

Карин Ерлан Тынымбаевич - доктор политологии, директор Казахстанского института стратегических исследований при Президенте Республики Казахстан

Сагиев Айбек Игликович - Первый Заместитель Председателя Актобинского Областного Филиала Партии «Нур Отан»

Айтбаева Светлана Ермаковна - депутат Актобинского областного маслихата

Жылгелді Алдан Зашитұлы - Канцелярия Премьер-Министра Республики Казахстан, заведующий сектором

Уразалин Ондасын Семенович - заведующий Отделом осударственного контроля и организационно-территориальной работы Администрации Президента Республики Казахстан

Лоскутова Оксана Павловна - библиотека Первого Президента Республики Казахстан - Лидера Нации, Руководитель службы по связям с общественностью

Шангутов Серик Тлеулесович - Аким Мугалжарского района

Әлімбаев Алмас - аким Каргалинского округа

Уразаев Тимур Бибиталиевич - чрезвычайный и полномочный посол РК в Республике Армения

Купенов Айбек - руководитель отдела областного Управления внутренней политики

Закарья (Калиева) Кунсулу Дальтоновна - заместитель генерального директора по науке РГП «Республиканская Коллэкция Микроорганизмов» МОН РК, доктор биологических наук

Хохлов Александр Викторович - кандидат филологических наук, доцент, заведующий кафедрой «Прикладная филология», Санкт-Петербургский политехнический университет Петра Великого

Бисембаев Арман - директор Центра археологии Актобинской области, кандидат исторических наук

Дүйсенғали Мейрам - директор Актобинского областного историко-краеведческого музея

Нурғалиев Ерғлы Губаевич - директор Актобинского гуманитарного колледжа

Умирбекова Сауле Рахимовна - директор НИШ г.Актобе

Бандровская Наталья Глебовна - руководитель медиа-холдинга «Рика»

Есекешова Марал Дусенейқызы - Каз-АТУ им. С.Сейфуллина, заведующая кафедрой профессионального образования

Нурпеисова Жекегул Калмуратовна - доцент кафедры менеджмента, ЕНУ им. Л.Гумилева

Кенесов Асхат Алмасович - КазНУ имени аль-Фараби, доцент

Нурғалиев Габит Адилбаевич - Парламент РК, инженер ТБ и ЧС

Жаркенов Тимур Зеилович - директор Казкоммерцбанка ТФ

Конакбаева Нургүл Ыскакқызы - АО «Агентство Хабар», собственный корреспондент по Актобинской области

Сағынганов Маралбек - Национальный телеканал «Қазақстан», шеф-редактор, ведущий

Низамутдинова Жанар Абдуллажановна - АО "КТК" - собственный корреспондент по Атырауской области

Султанмуратова Акбаян Болатбековна - телеканал «Первый канал Казахстана», собственный корреспондент по Актобинской области

Енсепаев Болат Ермағамбетович - детско-юношеская спортивная школа №4, директор ДЮСШ

Абдурахманов Талғат - подполковник полиции, начальник кафедры языковой подготовки Актобинского юридического института МВД РК

Ткачев Виталий Васильевич - Кандидат исторических наук, Директор Научно-Исследовательского Археологический Центр Орского Гуманитарно-Технологического Института

Гербер Виктор Викторович - Главный редактор газеты «Эврика».

Кушербаева Гульнара Мурсалиевна – обладательница Кубка мира в Азии, Призер чемпионата Азии по дзюдо, тренер по дзюдо в областной детско-юношеской спортивной школе «Юность» города Актобе.

Сәния ҚАЛДЫҒҰЛОВА, облыстық мәслихат хатшысы

Туған еліміздің жас ұрпағына алғаш мамандықты таңдаудан бастап, сан түрлі қызмет биігіне дейін кетерілген сан алуан азаматтар есімі осы оқу орнымен тікелей байланысты. Оқу ошағының Ақтебе өңірінде өзіндік орны ерекше. Елу жыл –жарты ғасыр. Осы жылдар арасында қаншама тұлғалар бітіріп шықты. Сол тұлғалардың арасынан еліміздің елеулі, халқымыздың қалаулысы болған азаматтар қаншама. Адамзаттың жетістігі ұтаздан басталады. Ұрпақ тәрбиесі – ұстазға байланысты. “Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсің” дегендей, еңгелі ұстаздан жақсы шәкірт шығатыны сезсіз. Ұстаз – ұлағатты есім. Шәкірттерін білім нәрімен сусындатып, тәлім-тәрбие беру, жақсы қасиеттерді бойына дарытып, адамгершілік рухта бағыт-бағдар беруде ұстаздың, жоғары оқу орнының орны зор. Сондықтан да ол әрдайым қасиетті тұлға ретінде ерекшеленеді.

Бүгінгі той ұжымның жетістігі мен жеңістерінің белгісі. Мерейлі мерекеде дендеріңізге саулық, отбасыларыңызға амандық, істеріңізге сәттілік тілеймін. Сіздерді Қ. Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университеттің 50 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын!

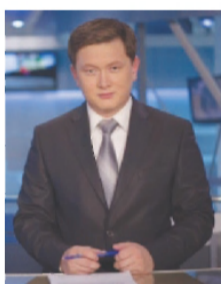

Айбек КУПЕНОВ, Ақтебе облысы ішкі саясат бөлімінің бастығы

Сонау 1966 жылы Ақтебе жерінде іргетасы қаланып, алғашқы шәкірттерін тәрбиелей бастаған бұл оқу орнының облысымыздың, мемлекетіміздің өсіп өркендеуіне тигізген үлесі зор. Білімнің киелі шаңырағынан түлеп ұшқан қаншама тұлға қазір еліміздің түкпір-түкпірінде әртүрлі салада елеулі еңбек етіп келеді. Өзім де мемлекет саласының қызметкері ретінде еліміздің дамуына қолыман келгенше үлесімді қосып келемін. Осындай жетістіктерге ең алдымен осы университетте алған білімім арқылы жеттім. Себебі білім беру саласында білікті мамандар даярлау ісі тек қана үлкен жүректі ұстаздардың қолынан келетін іс. Ол үшін оқу ордама, оқытушыларыма, университет басшысына айтар алғысым шексіз.

Кенжеғали Кенжебайұлы еңбекке, адал мақсатқа берік қасиеттерінің арқасында Батыс өңіріндегі ірі жоғары оқу орнын шебер басқарып келе жатырған басшылардың бірі. Ол өзі басқарып отырған жоғары оқу орнының әрдайым ғылыми және рухани ізденістердің алғы шебінде болуына, профессорлары мен оқытушылары құрамының, студенттерінің оқу-педагогикалық және ғылыми-зерттеушілік қызметінің іргетасының берік болуына, ғылыми мектептердің негізін қалауда үлкен істер атқарып, ерен еңбек етіп келеді. Университет өз тұлғаларына беретін мол білім қорынан бөлек, одан да маңызды құндылық адамгершілік, тәрбиені де студенттер бойына сіңіре біледі.

Тәуелсіздігіміздің 25 жылдығымен тұспа тұс келіп отырған 50 жылдық мерейтойларыңыз құтты болсын! 50 жылда талай белесті артқа тастап, бұл күнде заманауи іргелі шаңыраққа айналған Жұбанов ордасының мерейі әркез үстем болып, университет атын шыңға жетелейтін шәкірттері көбейе берсін!

Маралбек САҒЫНҒАНОВ, «Қазақстан» ұлттық телекомпаниясы, аға-редактор, жүргізуші

- Адам баласының әрбірінің өмірінде сүйіспеншілікпен және жүрек жылуымен еске алатын ұмытылмас кезеңдері болады. Бұл университетте өткен тәтті дәуір. Бұл оқиғаға толы жалынды жылдар...

Менің студенттік шағым ХХІ ғасырға жаңа гана аяқ басқан 2000 жылдармен тұспа тұс келді. Әлі есімде өзім армандаған жоғары оқу орнының студенті атанған сәтте қуаныштан төбем көкке жеткен болатын. Филология факультетінің сол кездерде жаңадан ашылған мамандықтарының бірі журналистиканың алғашқы қарлығаштары ретінде облыс, қала көлеміндегі іс-шараларға белсене атсалысып, бұқаралық ақпарат құралдарымен тығыз қарым - қатынасты студенттік кезде-ақ жақын орната білуіміз сол кездегі оқытушыларымыздың ерен еңбегінің арқасы екендігі сезсіз еді. Осы қасиетті қара шаңыраққа қалыптасқан білімнің негізі - менің осындай кәсіби білікті маман болып қалыптасып, елге танымал журналист болуыма әлі күнге дейін септігін тигізіп келеді.

«Ердің жасы-елу» демекші, ер жасына толған білім шаңырағын, осы білім ордасын бірнеше жылдан бері шебер басқарып келе жатқан басшы Кенжеғали Кенжебайұлы, университет ұжымың профессор-оқытушыларды мерейтойларыңызбен шын жүректен құттықтаймын! Мерейлі мереке құтты болсын!

Азамат НАУРЗАЛИН, генеральный директор компании «Юнитурс»

От имени выпускников специальности «Психология» искренне поздравляю весь коллектив Актобинского регионального государственного университета имени К. Жубанова с 50-летним юбилеем.

Университет имеет многолетнюю и славную историю. Отрадно, что мне довелось учиться в стенах Актобинского регионального государственного университета имени К. Жубанова. Опыт и талант профессорско-преподавательского состава, внимательное отношение к обучению студентов, верность традициям во многом определили мой жизненный путь и судьбы многих выпускников.

Несмотря на то, что с момента окончания моего дорогого вуза прошло 14 лет, впечатления о ярких, насыщенных и очень плодотворных студенческих годах остались и сегодня!

У нас есть огромное конкурентное преимущество, состоящее в том, что мы на протяжении всех этих лет имели возможность учиться не только у прекрасных лекторов и профессоров, но и приобретать к той большой традиции, которая коротко и емко называется АРГУ.

Сегодня очень приятно осознавать, что АРГУ им. К. Жубанова один из наиболее эффективных вузов региона.

Позвольте пожелать профессорско-преподавательскому составу, всем сотрудникам университета, студентам и магистрантам хранить славные традиции высшей школы, поддерживать высочайший уровень подготовки научных кадров, новых перспектив, планов, творческих идей.

Қанат АЙТБАЕВ, Облыстық мәдениет басқармасының басшысы

50 жыл адам үшін есудің, толысудың, өмірден өз орнын тауып белсенді еңбек ету кезеңі. Осы жылдар ішінде біздің оқу орнымыз мыңдаған жоғары білікті мамандар даярлап шығарды. Республиканың, облыстың әлеуметтік салаларында жемісті қызмет атқарып келеді. Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университетінде әліде талай ұлағатты тұлғалар, ғалымдар жұмыс жасайтынына және өзі де талай жастарды қанаттандырып, болашаққа ұшыратынына сенімдімін. Университет ұжымын айтулы мерейтойымен құттықтап, алдағы уақытта да заман талабына сай қомақты табыстарға жете беруіне тілектестік білдіремін.

Роза ДОСМЫРЗА, аға оқытушысы

«Ұстаздық өткен жалықпас, үйретуден балаға» - деп дана Абай айтқандай еліміздің түкпір-түкпірінде әр шаңырақтың үміт күткен ұл-қыздары біздің білімдеріміз бен біліктерімізге жүгініп, сеніп келеді. Ел ертеңі болып табылатын жас ұрпақтың бойына ғылым мен білімді, адамгершілік пен адалдықты, туралық пен шыншылдықты, рухани байлық пен ұлттық қасиеттерді сіңіріп, оларды тұлғалы азамат етіп қалыптастыруда білім ордамыз бүгінгі күні, лайықты орындардан көрініп келе жатқанына сіз бен біз куәміз.

Біздің оқу орны аясында заман талабына сай өмір қажеттілігінен туындаған «Педагогика және психология» мамандығы көпшіліктің назарында, өзінің аясын жылдан-жылға ұлғайтуда. «Адам жанын түсіне білу, оны зерттей білу-үлкен өнер» деп З.Фрейд айтпақшы болашақ қоғам азаматын тәрбиелеуде жас ұрпақ жанына тигізер шапағатымен, болашаққа сеніммен қарауға бірден-бір ықпал етуші әрбір жүректің құпия сырын оқи білуші мамандықтың ғажайып тылсым сыры бар тұлғалық ерекшелігімен танылмақ.

Ендеше, торқалы той қарсаңында «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсің» дегендей, еңгелі оқу орны білікті ғалым ұстаздардан тәлім-тәрбие алған еліміздің қажетіне жарар зерделі маман иелері ретінде, оқу орнымыздың атын асқақтата берер тұлғаларымыз, елің-жерің ардақтар санасы биік зиялы өкілдер қатарын толтыра берсін дегіміз келеді.

Қазақстан Республикасының Мәдениет және Ақпарат Министрлігі Ақпарат және Мұрағат комитеті Мерзімді баспасөз басылымдарын және ақпарат агенттіктерін есепке алу туралы 2014 жылғы 12 ақпанда тіркеліп №14155-Г куәлігі берілген

Бас редактор Кужахметова Д.Т.
Газет тілшісі Арен Ж.С.
Газет корреспонденті Бекбағанбетов О.
Газет маманы Жалғасбаева М.Ж.
Газет корректорлары Адилханова С., Трофимова Г.
Фотокорреспондент Арен Ж.С.

Меншік иесі:

Қ.Жұбанов атындағы Ақтебе өңірлік мемлекеттік университеті

Газет ЖШС «Хабар Сервис»
баспаханасында (Ақтебе қаласы, Смағұлов көшесі, 9 «К» басылады.
Тел: 8(7132)545-545, 400-400.

Тапсырыс №70 Таралымы 3000

Біздің мекен-жайымыз:
030000, Ақтебе қаласы, Ә. Молдағұлова көшесі 34 үй. 2-қабат, 200^б бөлме. Көлемі 2 баспа табақ.
Газет айына 2 рет шығады.

Газет редакциясына келіп түскен қолжазбалар мен фотосуреттер қайтарылмайды.